

5000

**การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา**

นายชากริต ดิษฐานนท์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

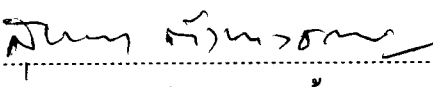
**A Study of Factors Affecting Personal Income Tax Evasion:
A Case Study of Songkhla Province**

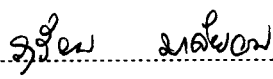
Chakrit Distanon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics
School of Economics
Sukhothai Thammathirat Open University
2008

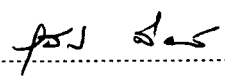
หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล นายชาคริต ดิษฐานนท์
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ตั้งทางธรรม

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ตั้งทางธรรม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ระวีวรรณ มาลัยวรรณ)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์อนุมัติให้รับการศึกษา
คั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศीलพิพัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
วันที่ 24 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษา

จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษา นายชาคริต ดิษฐานนท์ ปริญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ตั้งทางธรรม ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นการค้นหาสาเหตุที่ทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้เงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับภาษีประเภทอื่นๆ

รูปแบบการการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ผู้มีเงินได้ที่อยู่ในเขตท้องที่จังหวัดสงขลา รวบรวมข้อมูลจากทะเบียนผู้ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากสำนักงานสรรพากรภาค 12 ปีภาษี 2545 เป็นต้นมา คัดแยกข้อมูลออกเป็นประเภทกิจการต่างๆ 330 กิจการ พิจารณาวิเคราะห์เฉพาะกิจการที่มีการหลีกเลี่ยงภาษีจำนวนมาก 7 กิจการ สุ่มตัวอย่างและสอบถามข้อมูลผู้ประกอบการกิจการละ 5-10 ราย เป็นจำนวน 55 ราย เปรียบเทียบจำนวนเงินได้ตามแบบแสดงรายการภาษีกับข้อมูลทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดสงขลามีการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาค่อนข้างสูงจากจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน 702,500 คน เป็นผู้ที่อยู่ในระบบภาษีอากรไม่เกิน 20,000 คน และอยู่นอกระบบภาษีจำนวน 680,000 คน ประเภทกิจการที่หลีกเลี่ยงภาษียาก ได้แก่ กิจการจำหน่ายของรูปพรรณ การจำหน่ายรถยนต์ใช้แล้ว การจำหน่ายผักผลไม้ ปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (1) ระเบียบ ข้อกฎหมาย ไม่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจ หลายประเภท กิจการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ (2) เกิดการเลียนแบบหรือเอาอย่างกัน เกิดจากมีผู้นอกระบบภาษีอากรอีกจำนวนมากจึงมีแนวร่วมหรือเอาอย่างกัน (3) ผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาษีอากร (4) ประชาชนผู้เสียภาษีมักทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ (1) รัฐบาลควรปรับปรุงข้อกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจให้สามารถปฏิบัติได้จริง (2) กรมสรรพากรควรเร่งการขยายฐานภาษีให้กว้างขึ้นเพื่อเพิ่มผลจัดเก็บและสร้างความเป็นธรรมในการเสียภาษีอากร (3) นำบทกำหนดโทษมาบังคับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ตั้งทางธรรม สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณสรรพากรภาค 12 คุณสมพงษ์ สงวนวนชาติ และเจ้าหน้าที่ของ
สำนักงานสรรพากรภาค 12 เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา คุณธัญชนก แซกกรัม
ที่ได้ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ระวีวรรณ มาลัยวรรณ กรรมการสอบ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตลอดจนอาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
เพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณา
ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ชาคริต ดิษฐานนท์

กุมภาพันธ์ 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
งานศึกษาทั่วไป	6
งานศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	7
บทที่ 3 ข้อมูลทางเศรษฐกิจและการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจังหวัดสงขลา	12
ข้อมูลทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา	12
การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจังหวัดสงขลา	13
บทที่ 4 ระเบียบวิธีวิจัย	15
รูปแบบการวิจัย	15
แหล่งที่มาของข้อมูล	16
การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
บทที่ 5 ผลการศึกษา	19
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ	42
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	49
ประวัติผู้ศึกษา	58

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ผลการจัดเก็บภาษีอากรของจังหวัดสงขลาปี 2545-2550.....	14
ตารางที่ 5.1 การศึกษาวิเคราะห์ผลการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา ปี 2545.....	20

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดเก็บภาษีอากรเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบายการคลัง หากการดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรบรรลุวัตถุประสงค์ การดำเนินนโยบายการคลังในส่วนของ การจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพตามไปด้วย การจัดเก็บภาษียังเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหารายได้ให้แก่รัฐบาล ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของงบประมาณแผ่นดิน ที่จะสร้างความมั่นคงแก่ชาติ และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ แต่ทุกรัฐบาลมักจะประสบปัญหาในการดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรที่จะสร้างรายได้ได้อย่างเพียงพอและสร้างความเป็นธรรมในการเสียภาษีอากร

หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรคือกรมสรรพากร โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 ของภาษีอากรทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2545 กรมสรรพากรสามารถเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐ จำนวน 499,924 ล้านบาท และมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในปีต่อ ๆ ไป ภาษีที่กรมสรรพากรจัดเก็บได้แก่ ภาษี เงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม และรายได้อื่น ๆ หากพิจารณาผลการจัดเก็บในภาพรวมพบว่า ประสบผลสำเร็จในแง่ของการจัดหารายได้ให้แก่รัฐ แต่ถ้าพิจารณาในรายละเอียดของผลจัดเก็บในแต่ละประเภทภาษีที่กรมสรรพากรจัดเก็บ พบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax : PIT) ไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก โดยเปรียบเทียบดัชนีพึ่งพา (Reliance Indication) ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535-2545 มีค่าอยู่ในช่วง 10-20 เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลพึ่งพิงภาษีทางอ้อมเป็นส่วนใหญ่ แตกต่างจากผลการจัดเก็บของประเทศพัฒนาที่ส่วนใหญ่มีค่าดัชนีพึ่งพาของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในช่วง 20-48 หรือถ้าพิจารณาจำนวนรายที่ยื่นแบบแสดงเงินได้ ปี พ.ศ. 2545 มีเพียง 6,224,629 รายเท่านั้น จำแนกเป็นผู้มีเงินได้ประเภทที่ 1 จากค่าจ้างเงินเดือนจำนวน 4,850,507 ราย เงินได้จากทรัพย์สินและการประกอบธุรกิจส่วนตัว (ประเภทที่ 2-8) อีกจำนวน 1,374,112 ราย มีดัชนีพึ่งพาของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจำนวน 15.56 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้ที่อยู่ในวัยทำงานที่มีจำนวน 32.4 ล้านคน (ในจำนวนดังกล่าวมีผู้ว่างงานเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น)

การที่มีผู้ยื่นแบบแสดงเงินได้ประเภทที่ 1 (ภ.ง.ด. 91) เพียงอย่างเดียวมีจำนวน 4,850,507 ราย อาจจะสอดคล้องกับการจ้างงานที่แท้จริง แต่ผู้ยื่นแบบแสดงเงินได้จากประเภทอื่น (ภ.ง.ด. 90) มีจำนวนเพียง 1,374,112 ราย ซึ่งไม่สอดคล้องกับการมีเงินได้ที่เป็นจริง การที่ผู้มีเงินได้ประเภทที่ 1 มีผู้ยื่นแบบค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับเงินได้ประเภทที่ 2-8 เป็นเพราะการมีเงินได้จากเงินเดือนค่าจ้างมีหลักฐานการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย หลีกเลียงภาษีได้ยากหรือเจ้าหน้าที่ตรวจพบการหลีกเลียงภาษีได้ง่าย ส่วนการมีเงินได้ประเภทอื่น ๆ โดยมากไม่มีหลักฐานการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย เจ้าหน้าที่ตรวจพบได้ยาก ประกอบกับการเสียภาษีผู้ประกอบการโดยมากไม่ได้มีการบันทึกบัญชีของกิจการ และมาตรการต่าง ๆ ขาดประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันมิให้มีการหลีกเลียงภาษี

การหลีกเลียงภาษีเกิดขึ้นทั้งที่อยู่ในระบบภาษีและนอกระบบภาษีอากร ผู้ที่อยู่ในระบบภาษีอากรหลีกเลียงภาษีโดยการแจ้งเงินได้เพียงบางส่วน ส่วนผู้อยู่นอกระบบภาษีอากรหลีกเลียงการเสียภาษีทั้งจำนวน หรือเป็นผู้ที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบภาษี พิจารณาจากข้อมูลผลจัดเก็บภาษีปี 2545 พบประเด็นที่เชื่อได้ว่าการหลีกเลียงภาษีของผู้ที่อยู่ในระบบภาษีอากรค่อนข้างสูง ได้แก่ การจำหน่ายทองรูปพรรณ การทำสวนผลไม้ การจำหน่ายรถยนต์ การขายส่งผักผลไม้ การขายปลีกโดยไม่มีร้าน การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหาคำไร การชุกครวดทราย การหลีกเลียงภาษีของผู้ที่อยู่นอกระบบภาษีจะพบในทุกประเภทกิจการ อาจเป็นธุรกิจที่ผิดกฎหมายหรือธุรกิจที่ไม่ผิดกฎหมาย ดังนั้นสัดส่วนของผู้มีเงินได้ที่แท้จริงกับจำนวนผู้ยื่นแบบเสียภาษีจึงมีจำนวนแตกต่างกันมาก

การหลีกเลียงภาษีเกิดพร้อมกันกับการเก็บภาษี เพราะผู้เสียภาษีประสงค์ที่จะลดภาระของตน ถ้าหากขาดมาตรการที่ดีในการที่จะป้องกัน ประกอบกับผู้เสียภาษีไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร ไม่เห็นความสำคัญของการเสียภาษี ภาษีที่ชำระแล้วไม่ได้รับผลตอบแทนโดยตรง ข้าราชการในการใช้งบประมาณปรากฏขึ้นบ่อยๆ ทำให้แรงจูงใจในการเสียภาษียิ่งลดลง สัดส่วนของการหลีกเลียงภาษีจะสูงตามไปด้วย

การหลีกเลียงภาษีจะก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคม สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการติดตามเพื่อบังคับให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด และส่งผลกระทบต่อการค้า นโยบายการคลัง กรมสรรพากรได้เปลี่ยนแปลงมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บและสร้างความเป็นธรรมในการเสียภาษีอากร และให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจของแต่ละยุคสมัย เมื่อปี 2545 กรมสรรพากรได้เริ่มใช้นโยบายป้องกันการหลีกเลียงภาษีโดยเป็นการตรวจพื้นที่ (a physical audit) โดยส่งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสภาพกิจการและแนะนำ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีอากร ทำให้การเสียภาษีอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับสภาพกิจการ มากกว่าที่จะตรวจสอบทางบัญชี (an accounting audit) เพียงอย่างเดียวเช่นในอดีต จึงทำให้ผลการจัดเก็บภาษีอากร ปี พ.ศ.

2545 เก็บได้มากกว่าประมาณการกว่า 60,000 ล้านบาท แต่สัดส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาอยู่ในระดับต่ำเช่นเดิม แสดงให้เห็นถึงปริมาณการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้อยู่ในระดับสูงและเนื่องจากเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีทางตรงและใช้อัตราก้าวหน้าในการคำนวณภาษี ส่งผลกระทบต่อผู้เสียภาษีรายได้ของรัฐ และการกระจายรายได้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมจากผลจัดเก็บเสียภาษีเงินได้ จึงเป็นข้อมูลที่บิดเบือน จึงมีข้อจำกัดในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

เนื่องจากมีข้อจำกัดในการศึกษาข้อมูลทั้งหมดที่กรมสรรพากรจัดเก็บในระดับประเทศ การศึกษานี้จึงเลือกศึกษาเฉพาะการจัดเก็บภาษีในจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีหน่วยธุรกิจหลากหลายประเภท และเชื่อว่าในจังหวัดสงขลา มีการหลีกเลี่ยงภาษีเช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาในจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษี

3. วิธีการศึกษา

เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยรวบรวมข้อมูลทางเศรษฐกิจของจังหวัด ข้อมูลผลจัดเก็บภาษีอากร สอบถามข้อมูลประเภทกิจการที่ศึกษา วิเคราะห์โดยแสดงเหตุผลประกอบถึงความไม่เหมาะสมในการเสียภาษี สอบถามตัวอย่างข้อมูลการมีเงินได้และการเสียภาษี ค้นหาเหตุผลของการหลีกเลี่ยงภาษี โดยมีแนวทางการศึกษา ดังนี้

3.1 รวบรวมข้อมูลทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา รายงานประจำปีโดยคลังจังหวัดสงขลา ได้แก่ ข้อมูลประชากร การประกอบอาชีพ สภาพธุรกิจ สังคมและวัฒนธรรม ข้อมูลดังกล่าวได้รายงานในเชิงปริมาณมีข้อมูลตัวเลขเปรียบเทียบ

3.2 รวบรวมข้อมูลผลจัดเก็บภาษีอากรของจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2550 เก็บข้อมูลโดยละเอียดในปีที่ศึกษา คือปี พ.ศ. 2545 ดังนี้

3.2.1 รวบรวมข้อมูลการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา จากสำนักงานสรรพากรภาค 12 ซึ่งเป็นข้อมูลที่รวบรวมจากการจัดเก็บภาษีในเขตท้องที่จังหวัดสงขลา ลักษณะข้อมูลเป็นข้อมูลรายชื่อที่อยู่ของผู้เสียภาษี ประเภทเงินได้ จำนวนเงินได้ และข้อมูลอื่นๆ ตามที่ได้กำหนดในแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา

3.2.2 คัดแยกข้อมูลออกเป็นรายกิจการ (กรมสรรพากรเป็นผู้กำหนดประเภทกิจการ) มีจำนวน 330 กิจการ จัดหมวดหมู่โดยให้กิจการเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น กิจการจำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ด กิจการขายอสังหาริมทรัพย์ กิจการขนส่ง

3.2.3 พิจารณากิจการที่เชื่อว่าหลีกเลี่ยงภาษี โดยนำกิจการที่เชื่อว่ามีกรหลีกเลี่ยงภาษีจำนวนมากมาศึกษาโดยละเอียด

3.3 สอบถามข้อมูลการประกอบกิจการในประเภทกิจการ ที่จะศึกษารวม 7 กิจการ จำนวน 56 ราย

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลแสดงผลในประเด็นต่างๆ และสรุปผลการศึกษา

4. ข้อตกลงเบื้องต้น

4.1 ผู้หลีกเลี่ยงภาษีคือผู้มีเงินได้ที่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการ หรือยื่นแบบแสดงเงินได้ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

4.2 มีเงินได้ถึงเกณฑ์ หมายถึงมีเงินได้ถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นแบบแสดงรายการ ไม่ว่าจะมีการยื่นชำระหรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้กำหนดไว้ดังนี้ เงินได้ประเภทที่ 1 มีเงินได้ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไปกรณีโสด มีเงินได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไปกรณีสมรส เงินได้ประเภทที่ 2-8 มีเงินได้ 30,000 บาทขึ้นไปกรณีโสด และ 60,000 บาทขึ้นไปกรณีสมรส

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษานี้มีศัพท์ที่อาจมีความหมายแตกต่างจากศัพท์ทั่วไป เช่น

5.1 การหลีกเลี่ยงภาษี เป็นศัพท์ที่บัญญัติในประมวลรัษฎากร หมายถึง การชำระภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วน เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ตรงกับคำว่า หนีภาษีของกรมศุลกากร หรือหลบเลี่ยงภาษีของกรมสรรพสามิต

5.2 เงินได้หรือรายได้ หมายถึง รายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย เป็นเงินได้พึงประเมินตามกฎหมายประมวลรัษฎากร

5.3 แบบแสดงรายการ หมายถึง แบบฟอร์มที่กรมสรรพากรจัดทำขึ้นเพื่อกรอกข้อมูลในการยื่นชำระเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้ไม่สามารถรายงานผลการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นตัวเลขเชิงปริมาณ แต่สามารถให้คำตอบต่างๆ ในประเด็นต่อไปนี้

6.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

6.2 วิธีการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในบางประเภทกิจการ

6.3 เป็นตัวแทนข้อมูลของพื้นที่อื่นๆ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีในทุกภูมิภาคใช้ข้อ

กฎหมายและวิธีการเดียวกัน

6.4 นำไปปรับปรุงระบบการจัดเก็บ การตรวจสอบ และออกมาตรการเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี

เกรียงเดช มาจำเนียร (2542) ศึกษาการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากร จากการศึกษาพบว่ามาตรการการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีตามประมวลรัษฎากรยังขาดประสิทธิภาพในการควบคุมการเลี่ยงภาษี เนื่องจากบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นมาตรการป้องกันการเลี่ยงภาษีในประมวลรัษฎากรนั้นเป็นบทบัญญัติที่อ้างอิงอยู่กับรูปแบบในการเข้าทำธุรกรรม ไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินการที่เป็นการเลี่ยงภาษีในลักษณะอื่นซึ่งมิได้จำกัดอยู่แต่รูปแบบหรือมูลค่าของการเข้าทำธุรกรรมเท่านั้น นอกจากนี้แนวความคิดเกี่ยวกับการเลี่ยงภาษีที่ยังไม่มีความชัดเจน ก็เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาแนวความคิดในการควบคุมการเลี่ยงภาษีด้วย

2. งานศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.1 จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544) โดย ผาสุก พงษ์ไพจิตร พบว่าเศรษฐกิจนอกระบบโดยไม่รวมสิ่งผิดกฎหมาย มีมูลค่าประมาณ 2.33 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) บางส่วนได้ถูกนับรวมไว้ใน GDP แล้วประมาณ 33.3 ของ GDP ที่ยังไม่บันทึกใน GDP ประมาณร้อยละ 12 มีผู้ทำงานทำอยู่นอกระบบเศรษฐกิจ กลุ่มครองโดยกฎหมายประกันสังคมจำนวน 23.5 ล้านคน หรือร้อยละ 73.3 ของผู้ทำงานทำ ซึ่งมีจำนวน 34.67 ล้านคน เมื่อกฎหมายบังคับให้ประกันสังคมตั้งแต่ 1 คน ในปี 2545 ทำให้ขนาดของเศรษฐกิจนอกระบบลดลงเล็กน้อย

กรณีตัวอย่างเศรษฐกิจนอกระบบ ได้แก่

- รถจักรยานยนต์รับจ้าง 108,506 คัน ในกรุงเทพมหานคร ปี 2546
- หาบเร่แผงลอย จำนวน 25,635 ราย ในกรุงเทพมหานคร ปี 2541
- สินเชื่อนอกระบบ มีจำนวนร้อยละ 39.6 ของสินเชื่ทั้งหมดในปี 2538/2539
- การรับทำงานที่บ้าน 406,473 ครั้งเรือน ในปี 2545 โดยมากเป็นงานอุตสาหกรรมสาขาการผลิต โดยเฉพาะเครื่องแต่งกาย สิ่งทอ

- ปี 2545 ขนาดของเศรษฐกิจนอกระบบ มีสัดส่วนร้อยละ 43.8 ของ GDP

2.2 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศึกษาเศรษฐกิจนอกระบบเพื่อให้เข้ามาอยู่ในระบบ ตามนโยบายรัฐบาลเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2547 ผลการศึกษาพบว่าเศรษฐกิจนอกระบบมีความสำคัญไม่น้อยกว่าเศรษฐกิจในระบบ มีขนาดค่อนข้างใหญ่ โดยในปี 2544 เศรษฐกิจนอกระบบ (ไม่รวมสิ่งผิดกฎหมาย) มีประมาณ 2.3 ล้านล้านบาท จำแนกเป็นกิจกรรมในภาคเกษตรร้อยละ 16.3 นอกภาคเกษตรร้อยละ 83.7 คิดเป็นร้อยละ 45.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมีแรงงานที่เกี่ยวข้อง 23.5 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73 ของผู้มีงาน

ทำทั้งหมด โดยมากเป็นธุรกิจขนาดเล็กใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ระดับการศึกษาต่ำ มีทักษะน้อย มีทุนน้อย ได้แก่ รถจักรยานยนต์รับจ้าง หาบเร่แผงลอย สินเชื่อนอกระบบ การรับงานมาทำที่บ้าน เป็นต้น

2.3 โครงการข่าวสารทิศทางของประเทศไทย (TTMP) ฉบับที่ 17 จตุมาศที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2546) ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1) เศรษฐกิจใต้ดินหรือเศรษฐกิจนอกระบบอันเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในปัจจุบันทางการผลิตก่อให้เกิดมูลค่า แต่ไม่ได้ลงรายการอยู่ในบัญชีประชาชาติ เป็นเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่กว่าที่คาด ซึ่งหากรวมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการดูแลครัวเรือนก็จะมีความใหญ่กว่าเศรษฐกิจที่เป็นทางการ นิยามของเศรษฐกิจใต้ดินจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ กลุ่มที่ถูกกฎหมายและกลุ่มที่ผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในหลายกรณีเส้นแบ่งระหว่าง 2 กลุ่มนี้จะไม่ชัดเจน

2) เศรษฐกิจใต้ดินมีขนาดโตขึ้นทั่วโลกทั้งในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนา ก่อให้เกิดท่าทีในการยอมรับเศรษฐกิจใต้ดินมากขึ้นว่าเป็นส่วนที่จำเป็นของระบบเศรษฐกิจ มีการศึกษาเศรษฐกิจใต้ดินจากจุดของการพัฒนาเมืองและพัฒนาชนบท

3) มีความกังวลมากขึ้นเกี่ยวกับเศรษฐกิจใต้ดินที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งเติบโตขึ้นมากในช่วงของ โลกยุค โลกาภิวัตน์ที่มีธุรกิจและเทคโนโลยีข้ามพรมแดน มีความพยายามโดยเฉพาะในกลุ่มทุนโลก ในการต่อต้าน โดยเน้นเรื่องการปราบคอร์รัปชัน การต่อสู้กับการคิดสินบน การฟอกเงิน รวมทั้งการสร้างธรรมาภิบาลทั้งในภาครัฐและธุรกิจเอกชน นอกจากนี้ยังมีความเป็นไปได้ที่อาชญากรรมข้ามชาติจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการก่อการร้ายสากล การศึกษาเศรษฐกิจใต้ดินมีทั้งแบบทางอ้อมซึ่งให้ภาพกว้างและการเปรียบเทียบระหว่างประเทศ และแบบทางตรงซึ่งมีประโยชน์ทางปฏิบัติมากกว่า นิยมศึกษาเศรษฐกิจใต้ดินโดยใช้เกณฑ์ระเบียบทางการเป็นเกณฑ์ แต่การศึกษาเศรษฐกิจใต้ดินโดยให้ความสำคัญแก่พื้นที่หรือการรวมศูนย์ทุนก็น่าสนใจไม่น้อย

4) เศรษฐกิจใต้ดินในประเทศกำลังพัฒนาโดยทั่วไปมีขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับในประเทศพัฒนา ความยากจน การขาดความรู้ การถูกกีดกัน การต้องเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น ทำให้เศรษฐกิจใต้ดินในประเทศกำลังพัฒนามีขนาดใหญ่ ส่วนขนาดเศรษฐกิจใต้ดินในประเทศพัฒนามักมีความสัมพันธ์กับภาวะค่าใช้จ่ายด้านภาษี และการประกันสังคม

5) แรงจูงใจในการเข้าร่วมเศรษฐกิจใต้ดินมีตั้งแต่การดิ้นรนเอาตัวรอดในชีวิตประจำวัน ไปจนถึงความต้องการอำนาจ กำไร ความมั่งคั่ง และชีวิตที่สะดวกสบาย ผู้เกี่ยวข้องมีตั้งแต่ประชาชนรากหญ้า ผู้คนในชุมชนแออัด เจ้าพ่อผู้มีอิทธิพล นักการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนหนึ่ง

ไปจนถึงบริษัทที่ถูกกฎหมาย บรรษัทข้ามชาติ และกระทรวงหน่วยงานของรัฐบาล โดยเฉพาะที่ปฏิบัติการลับ

6) เศรษฐกิจใต้ดินของไทยมีขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน เนื่องจากเหตุปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การผลิตที่เป็นแบบเกษตรกรรมเป็นพื้นฐาน ระบบอุปถัมภ์และอำนาจนิยมทางสังคมการเมือง การสะสมทุนในระยะเริ่มต้น และสิ่งตกค้างจากสงครามเย็นที่เกิดการระบาดของยาเสพติด โสเภณี เมียเช่า การค้าของเถื่อนและบ่อนการพนัน การดิ้นรนของประชาชนคนยากจนเพื่อความอยู่รอดในชีวิตประจำวัน

7) เศรษฐกิจใต้ดินที่ผิดกฎหมายของไทยมีขนาดใหญ่มาก กลุ่มแก๊งที่ทำให้เกิดสภาวะการณ์นี้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างเจ้าพ่อผู้มีอิทธิพล-นักการเมือง-ข้าราชการ การแยกกลุ่มทั้งสามออกจากกันไม่ใช่งานง่ายและต้องใช้เวลา

8) การทุจริตคอร์รัปชันที่มีหลากหลายรูปแบบในหลายวงการมีจุดหนังกอยู่ที่วงราชการเป็นปมเงื่อนสำคัญของธุรกิจใต้ดิน โดยเฉพาะที่ผิดกฎหมาย การปราบปรามคอร์รัปชันมีทั้งมาตรการทางกฎหมาย การมีองค์กรอิสระเพื่อควบคุมตรวจสอบ การเปิดเสรีภาพทางข่าวสาร แต่จะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อภาคสื่อมวลชนและประชาสังคมมีความเข้มแข็ง

9) ปฏิบัติการของรัฐปัจจุบันตามนโยบายทำสงครามปราบปรามยาเสพติด การปราบผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นและการจัดการสังคมอื่น เช่น การควบคุมสถานให้บริการ การโฆษณาสินค้าประเภทสุราเมรัย เป็นต้น ทำให้สถานการณ์ของเศรษฐกิจใต้ดินที่ผิดกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ ปฏิบัติการนี้กล่าวโดยทั่วไปมีผลดีต่อสังคมชุมชนถ้าหากดำเนินการอย่างต่อเนื่องและประกอบด้วยมาตรการอื่น ได้แก่ การเปิดให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน จะทำให้ผลสำเร็จเฉพาะหน้ามีความมั่นคงและเกิดประโยชน์ขึ้น

10) เศรษฐกิจใต้ดินที่ไม่ผิดกฎหมายยังมีการศึกษาน้อย นโยบายรัฐบาลปัจจุบันที่จะนำเศรษฐกิจใต้ดินทั้งหมดเข้าสู่ระบบ จะต้องมีการศึกษาทางตรงอย่างมาก แต่เนื่องจากเศรษฐกิจในระบบที่เป็นทางการเองก็มีจุดอ่อนอยู่มาก ที่สำคัญ ได้แก่ เป็นระบบเศรษฐกิจที่รวมศูนย์ความมั่งคั่งสู่คนจำนวนน้อย และมักทำลายทรัพยากรธรรมชาติอย่างรุนแรง การแสวงหาทางเลือกใหม่ ได้แก่ การสร้างระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมและยั่งยืนน่าจะแก้ปัญหาได้กว้าง ลึกและเป็นจริงกว่า

2.4 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานพิเศษฉบับที่ 1 เดือนธันวาคม 2546 ถึงฉบับที่ 8 เดือนกรกฎาคม 2547 รายงานเศรษฐกิจนอกระบบในแง่มุมต่างๆ ดังนี้

ฉบับที่ 1 ทุจริตนอกระบบมีมูลค่าครั้งหนึ่งของรายได้ประชาชาติ การนำเศรษฐกิจนอกระบบเข้าสู่ระบบเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยเพิ่มรายได้ประชาชาติและขยายฐานภาษีของประเทศได้อย่าง

มหาศาล โดยรัฐควรดำเนินการโน้มน้าวชักนำ และเสนอผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มนี้ โดยประโยชน์ดังกล่าวจะต้องคุ้มค่ากับการที่กลุ่มคนเหล่านี้จะต้องเสียประโยชน์ที่เคยรับเมื่ออยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ เช่น ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมธุรกิจ และการให้ความคุ้มครองจากรัฐจะต้องคุ้มค่ากับการต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นต้น

ฉบับที่ 2 ได้ให้คำนิยามเศรษฐกิจนอกระบบเพื่อสามารถวัดขนาดได้ถูกต้องและครอบคลุมธุรกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมด ได้แก่ เศรษฐกิจนอกระบบตามแนวคิดของ SMA 1993 แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผลิตใต้ดิน (Underground Production) เป็นการผลิตที่ถูกกฎหมายแต่หลีกเลี่ยงภาษีและการประกันสังคม มักแสดงรายได้ส่วนน้อยเพื่อเลี่ยงภาษี
2. การผลิตที่ผิดกฎหมาย (Illegal Production) เป็นการผลิตสินค้าที่ผิดกฎหมาย และการผลิตสินค้าที่ถูกกฎหมาย แต่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย
3. การผลิตสาขาไม่เป็นทางการ (Informal Sector Production) ลักษณะการผลิตที่เป็นกิจกรรมการผลิตของผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ หรือยากจน ได้แก่ หาบเร่ แผงลอย การรับจ้างทำของ
4. การผลิตโดยครัวเรือนเพื่อบริโภคเอง (Household Production For Own Final Use) เป็นการผลิตของครัวเรือนเพื่อบริโภคเองหรือใช้เอง ได้แก่ การผลิตพืช ผัก สัตว์ โภคภัณฑ์อื่นๆ การปลูกสร้างอาคารเพื่ออยู่อาศัยเอง

ฉบับที่ 3 กล่าวถึงการปรับปรุงระบบบัญชีประชาชาติให้ครอบคลุมเศรษฐกิจนอกระบบ เศรษฐกิจนอกระบบส่วนหนึ่งเกิดจากประชาชนเข้าไม่ถึงสถาบันการเงินในระบบ เนื่องจากการบริการสินเชื่อของสถาบันการเงินมีกฎระเบียบมีสัญญาที่ยืดยาว การอนุมัติต้องใช้เวลา อัตราค่าบริการสูง การให้สินเชื่อไม่รวดเร็วและเงื่อนไขค่อนข้างเข้มงวด ทั้งที่บางครั้งต้องการเงินทุนไม่มากนัก แนวทางแก้ไข โดยการให้มีองค์กรการเงินในระดับรากหญ้า (แต่ยังขาดความมั่นคง) และเพิ่มความเข้มแข็งในองค์กรการเงินดังกล่าว

ฉบับที่ 4 กล่าวถึงผู้ที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบสมควรได้รับการคุ้มครองทางสังคมอย่างเท่าเทียมกับผู้อยู่ในระบบ เพราะมีขนาดใหญ่และนับวันจะมีแนวโน้มจะขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ เป็นตัวชี้วัดสำคัญ ในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีแรงงานนอกระบบประมาณ 23 ล้านคน หรือร้อยละ 73 ของผู้มีงานทำทั้งประเทศ จึงเป็นแหล่งสร้างอาชีพ และแหล่งจับจ่ายสินค้าราคาถูก แต่ยังขาดความมั่นคงเนื่องจากขาดการคุ้มครองทางสังคม จึงมีความพยายามที่จะผลักดันเศรษฐกิจนอกระบบเข้ามาสู่ระบบเพิ่มขึ้น

ฉบับที่ 5 เมษายน 2547 กล่าวถึงผลกระทบของเศรษฐกิจนอกระบบ เนื่องจากประเทศไทยมีเศรษฐกิจนอกระบบขนาดใหญ่ และมีการหลีกเลี่ยงภาษี จึงเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐจะต้องกำกับดูแลเศรษฐกิจนอกระบบ เพื่อบริหารให้เกิดความเป็นธรรมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม ทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น รัฐจะต้องกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์ ส่วนสาเหตุของการคงอยู่ของธุรกิจนอกระบบและการขยายตัวเพิ่มขึ้นเนื่องจากกิจการภาคพลเรือนยังคงอยู่ มีธุรกิจขนาดเล็กจำนวนมากในชุมชนเป็นกิจกรรมหลีกเลี่ยงภาษีเนื่องจากขาดศักยภาพ

ฉบับที่ 6 พฤษภาคม 2547 กล่าวถึงการจัดการเศรษฐกิจนอกระบบ จะต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจที่จะนำไปสู่การตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือควบคุมการการปรับระบบบริหารราชการ เพื่อประโยชน์สุขของสังคมไทย การจัดการเรื่องนี้ต้องค่อยๆ ทอยทำทีละเรื่องตามลำดับความสำคัญ โดยอาจใช้เวลาประมาณ 10-15 ปีจึงจะเป็นระบบระเบียบได้

ฉบับที่ 7 มิถุนายน 2547 กล่าวถึงการบริหารเศรษฐกิจนอกระบบ ซึ่งยังมีจุดอ่อนทั้งด้านนโยบาย กฎระเบียบ และระบบการบริหารภาครัฐ ทำให้การดำเนินการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงได้ดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ ปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบ เสริมสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ฉบับที่ 8 กรกฎาคม 2547 การนำธุรกิจที่อยู่นอกระบบเข้ามาอยู่ในระบบทั้งหมดนั้นเป็นไปได้ยาก เพราะบางส่วนได้เป็นวิถีชีวิตของคนในสังคมไปแล้ว และตราบดีที่กิจกรรมเหล่านั้นยังไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายมากนัก ภาครัฐอาจปล่อยให้ไป เพราะมีเรื่องสำคัญกว่าที่ต้องดำเนินการอีกมาก

บทที่ 3

ข้อมูลทางเศรษฐกิจและการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาปี 2545

จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางภาคธุรกิจของภาคใต้ สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตร การบริการ การค้าส่งและค้าปลีก การคมนาคมขนส่งและอื่นๆ ตามลำดับ มีข้อมูลจากการสำรวจแรงงาน มีจำนวนแรงงาน 700,248 คน แรงงานที่อยู่ในภาคเกษตรจำนวน 228,413 คน แรงงานนอกภาคเกษตรจำนวน 457,915 คน จังหวัดสงขลา มีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น 2,402,125 ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ยางพารา เนื้อที่ปลูก 1,701,113 ไร่ ผลผลิตมูลค่า 71,765,796,000 บาท ลองกอง เนื้อที่ปลูก 12,961 ไร่ มูลค่า 282,824,512 บาท ทูเรียน เนื้อที่ปลูก 13,947 ไร่ มูลค่า 181,244,911 บาท เงาะ เนื้อที่ปลูก 4,496 ไร่ มูลค่า 23,088,650 บาท มะพร้าว เนื้อที่ปลูก 25,567 ไร่ มูลค่า 31,800,930 บาท นอกจากนี้ยังมีตาลโค่น 118,500 ไร่ ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้หลักของจังหวัดสงขลา

ด้านการประมง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเล 2 ด้าน มีเรือประมง 3,488 ลำ ลูกเรือประมง 25,560 คน ปริมาณสัตว์น้ำจากการประมงทะเล 200,921.16 ตัน มูลค่า 4,467,383,885 ล้านบาท ประมงน้ำจืดผลผลิต 123.9 ตัน มูลค่า 5,575,000 บาท ประมงน้ำกร่อยผลผลิต 909.93 ตัน มูลค่า 81,893,700 บาท การเลี้ยงกุ้งกุลาดำผลผลิต 3,239.25 ตัน มูลค่า 129,570,500 บาท รวมการประมงทุกประเภท ผลผลิต 208,309.59 ตัน มูลค่า 4,684,423,585 ล้านบาท

ทางด้านการเงินการคลัง จังหวัดสงขลาเป็นที่ตั้งของธนาคารแห่งประเทศไทยและสถาบันการเงินต่างๆ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ 76 สาขา ธนาคารออมสิน 16 สาขา ธนาคารเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 8 สาขา สำนักงานอำนวยการเงินเชื่อ 4 สาขา และบริษัทเงินทุนแห่งประเทศไทย 1 สาขา มีปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ 67,420.50 ล้านบาท รายได้รายจ่ายผ่านคลังจังหวัด แยกเป็นรายได้นำส่งคลังจังหวัด จำนวน 4,419,739,516.16 บาท รายจ่ายผ่านคลังจังหวัด 22,760,658,515.54 ล้านบาท รายได้ดังกล่าวเป็นของหน่วยงานสรรพากร

จัดเก็บและส่งจำนวน 3,448,601,000 บาท โดยแยกเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 1,691,431,000 บาท ภาษีเงินได้นิติบุคคลจำนวน 680,256,000 ล้านบาท ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจำนวน 939,444,000 บาท นอกจากนี้ยังมีภาษีอื่นๆ เก็บได้อีกจำนวนหนึ่ง

2. การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาเป็นที่ตั้งของสำนักงานพื้นที่ 2 สาขา ได้แก่ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา 1 และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา 2 และแบ่งหน่วยจัดเก็บเป็น 12 สำนักงานพื้นที่สาขา กระจายตั้งอยู่ทุกอำเภอ เป็นที่ตั้งของสำนักงานสรรพากรภาค 12 ทุกหน่วยงานมีสถานะการปกครองเป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง สายงานบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

การจัดเก็บภาษีอากร โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจของจังหวัด หากเศรษฐกิจอยู่ในภาวะขาขึ้นก็มีแนวโน้มที่จะจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น ประกอบกับศักยภาพของหน่วยจัดเก็บปี 2545 เป็นช่วงที่เศรษฐกิจกำลังขยายตัว การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสามารถเก็บได้สูงกว่าประมาณการซึ่งได้ประมาณการจำนวน 3,376.285 ล้านบาท จัดเก็บได้ 3,448.601 ล้านบาท และเก็บได้สูงกว่าปีก่อนร้อยละ 11.36 ปี 2546 เก็บได้ 1,045.737 ล้านบาท เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 7.84 ปี 2547 เก็บได้ 1,145.264 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อนร้อยละ 9.56 ปี 2548 เก็บได้ 1,303.268 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อนร้อยละ 5.06 ปี 2549 เก็บได้ 1,318.442 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อนร้อยละ 9.55 และปี 2550 เก็บได้ 1,632.070 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อนร้อยละ 23.82 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ผลการจัดเก็บภาษีอากรของจังหวัดสงขลา ปี 2545-2550

ประเภทภาษี	หน่วยจัดเก็บ	ปีภาษี	2545	2546	2547	2548	2549	2550
บุคคลธรรมดา	สงขลา 1		441.599	437.558	467.031	481.418	561.697	673.233
			527.913	608.179	678.233	721.850	756.745	958.837
	รวม		969.512	1,045.737	1,145.264	1,203.268	1,318.442	1,632.070
นิติบุคคล	สงขลา 1		199.679	224.153	625.125	335.375	491.333	531.024
			480.578	550.204	707.093	921.852	912.483	866.581
	รวม		680.257	774.357	1,332.218	1,257.227	1,403.816	1,397.605
การค้า	สงขลา 1		0.002	0.123	0.035	0.000	0.000	0.000
			0.008	0.008	0.073	0.031	0.038	0.000
	รวม		0.010	0.131	0.108	0.031	0.038	0.000
มูลค่าเพิ่ม	สงขลา 1		1,037.752	1,304.863	1,782.608	2,248.826	2,620.763	3,478.069
			656.274	766.358	928.763	1,016.609	1,169.816	1,196.941
	รวม		1,694.026	2,071.221	2,711.371	3,265.435	3,790.579	4,675.010
ธุรกิจเฉพาะ	สงขลา 1		12.863	12.827	38.444	61.005	59.704	66.355
			50.991	45.753	103.119	138.667	171.343	162.941
	รวม		3,388.072	58.580	141.563	199.672	231.047	229.296
ปิโตรเลียม	สงขลา 1		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
			0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
	รวม		6,839.978	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
อากรแสตมป์	สงขลา 1		20.620	28.695	38.444	29.496	28.151	34.748
			49.645	64.623	80.045	77.373	85.591	88.361
	รวม		70.265	93.318		106.869	113.742	123.109
อื่นๆ	สงขลา 1		1.539	1.487	31.588	1.666	1.729	1.298
			1.823	1.837	1.993	2.077	1.841	2.077
	รวม		3.362	3.324		3.743	3.570	3.375
รวม	สงขลา 1		1,684.027	2,009.706	2,643.102	3,157.286	3,763.377	4,748.717
	สงขลา 2		1,767.227	2,036.861	2,499.319	2,878.458	3,097.858	3,275.721
รวม		3,451.254	4,046.567	5,142.421	6,035.744	6,861.235	8,024.438	

ที่มา : กรมสรรพากร

บทที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

จากข้อมูลผลการศึกษาศรณภูมิจนอกระบบตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา ผู้ศึกษามีความมุ่งหมายที่ค้นหาลักษณะและขนาดของสรณภูมิจนอกระบบ เพื่อที่จะนำไปสู่การแก้ไขให้กิจกรรมนอกระบบเข้าสู่ระบบเพิ่มขึ้น เป็นประโยชน์ในการจัดระเบียบ หรือกำหนดนโยบายทางสรณภูมิจนอกระบบที่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นจริงมากขึ้น ซึ่งจากผลการศึกษาโดยรวมสรุปได้ว่าสรณภูมิจนอกระบบมีขนาดใหญ่และมีความสำคัญต่อระบบสรณภูมิจนอกระบบมาก เช่น จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาสรณภูมิจนอกระบบพบว่าขนาดของสรณภูมิจนอกระบบปี 2544 โดยไม่รวมสิ่งที่ผิดกฎหมายมีจำนวน 2.3 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) และผลการศึกษาในระยะเวลาเดียวกันของผาสุก พงศ์ไพจิตรและคณะ พบว่าขนาดของสรณภูมิจนอกระบบส่วนที่ผิดกฎหมายจำนวน 286,000-457,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8-13 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติรวมสรณภูมิจนอกระบบทั้งสองประเภทมีสัดส่วนเกินร้อยละ 50 ของ GDP ซึ่งถือได้ว่าขนาดใหญ่มาก หากรัฐบาลสามารถผลักดันสรณภูมิจนอกระบบเข้าสู่ระบบเพิ่มขึ้น มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติจะขยายตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่งผลทำให้สามารถขยายฐานภาษีเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายการคลังในส่วนที่เกิดจากการจัดเก็บภาษีอากร

มีความพยายามของรัฐบาลหลายๆ ในประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา ที่จะผลักดันให้สรณภูมิจนอกระบบเข้ามาอยู่ในระบบเพิ่มขึ้นให้มากที่สุด ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายจำนวนมาก การศึกษานี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่จะค้นหาสาเหตุของการหลีกเลี่ยงภาษี และแนวทางวิธีการผลักดันให้สรณภูมิจนอกระบบเข้าสู่ระบบมากขึ้น แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดในการศึกษาข้อมูลทั้งหมดในระดับประเทศ จึงเลือกศึกษาข้อมูลในระดับจังหวัด โดยเลือกศึกษาข้อมูลของจังหวัดสงขลา

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและสถานการณ์การจัดเก็บภาษีอากร เปรียบเทียบข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงกับข้อมูลที่ควรจะเกิดขึ้น

2. แหล่งที่มาของข้อมูล

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ สอบถามข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสนทนากับผู้ประกอบการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยจำแนกเป็นรายกิจการ กิจการละ 5-10 ตัวอย่าง รวมจำนวน 56 ตัวอย่าง ในแต่ละกิจการจะใช้คำถามที่ต่างกัน ดังนี้

กิจการจำหน่ายทองรูปพรรณ กลุ่มตัวอย่างทราบข้อมูลเบื้องต้นแล้วว่าเป็นผู้ที่อยู่ในระบบภาษีอากรแล้ว และเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มทุกราย การแจ้งเงินได้เพื่อเสียภาษีเงินได้จะต้องสอดคล้องกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย และทราบแล้วว่าแต่ละรายได้แจ้งเงินได้จำนวนเท่าไร ประเด็นที่สัมภาษณ์มีดังนี้

- จัดทำบัญชีคุมสินค้าหรือไม่
- การขึ้นแบบแสดงรายการใช้ข้อมูลตามบัญชีหรือจากข้อมูลอื่น เพราะเหตุใด
- จำนวนเงินได้ที่แจ้งต่อสรรพากรกับจำนวนที่ขายได้จริงแตกต่างกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

กิจการทำสวนผลไม้ กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวสวนลองกอง สวนทุเรียน และผลไม้อื่นๆ อยู่ในนิคมสร้างตนเอง บริเวณเขาน้ำค้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา เฉพาะผู้ที่มีสวนผลไม้ตั้งแต่ 10 ไร่ขึ้นไป ประเด็นที่สัมภาษณ์มีดังนี้

- มีรายได้จากผลผลิตปีละเท่าไร
- มีรายได้จากทำสวนต้องเสียภาษีหรือไม่ เพราะเหตุใด
- เจ้าหน้าที่สรรพากรมาแนะนำให้เสียภาษีหรือไม่

กิจการขายส่งผักผลไม้ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ค้าผักและผลไม้บริเวณถนนรัชการอำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยสอบถามทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- เจ้าหน้าที่สรรพากรมาแนะนำให้เสียภาษีหรือไม่
- มีรายได้จากขายสินค้าผลผลิตทางการเกษตรต้องเสียภาษีหรือไม่ เพราะเหตุใด
- มูลค่าขายส่งวันละ หรือสัปดาห์ละ หรือเดือนละเท่าไร

กิจการจำหน่ายรถยนต์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ค้ารถยนต์มือสองตามเต็นท์ต่างๆ ในอำเภอลาดใหญ่ อำเภอจะนะ ประเด็นที่สัมภาษณ์ได้แก่

- เจ้าหน้าที่สรรพากรมาแนะนำให้เสียหรือไม่
- กิจการของท่านเสียภาษีหรือไม่ เสียอย่างไร จำนวนเท่าใด เพราะเหตุใด

กิจการขายปลีกโดยไม่มีร้าน ได้แก่ หาบเร่แผงลอย รถเร่ขายสินค้าตามชุมชนต่างๆ ตลาดนัด ตลาดสด การขายสินค้าตามงานในเทศกาลต่างๆ ประเด็นที่สัมภาษณ์ได้แก่

- การขายสินค้านี้ต้องเสียภาษีหรือไม่ จำนวนเท่าไร
- มีเจ้าหน้าที่สรรพากรมาแนะนำให้เสียภาษีหรือไม่

การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหากำไร คัดเลือกข้อมูลจากสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลาซึ่งได้รับจากสำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา ประเด็นที่สัมภาษณ์ได้แก่

- การขายอสังหาริมทรัพย์นอกจากเสียค่าใช้จ่ายในวันโอนที่สำนักงานที่ดินแล้ว จะต้องเสียภาษีที่สรรพากรอีกหรือไม่ ถ้าเสียคำนวณอย่างไร และเสียเท่าไร

การขูดกรวดทราย ผู้ประกอบกิจการจะต้องได้รับอนุญาตจากกรมทรัพยากรธรรมชาติและหน่วยงานอื่น แหล่งทรายในจังหวัดสงขลาได้จากการขุดจากบ่อทรายและจากการคูทรายริมฝั่งคลอง (กิจการขุดทรายพบผู้ประกอบกิจการเพียง 2 รายเท่านั้น) ประเด็นที่สัมภาษณ์ได้แก่

- เจ้าหน้าที่สรรพากรมาแนะนำให้เสียภาษีหรือไม่
- มีรายได้จากผลผลิตปีละเท่าไร

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ แหล่งที่มาของข้อมูลประกอบด้วย

2.2.1 รายงานผลจัดเก็บภาษีอากรจากกรมสรรพากร เป็นรายงานข้อมูลผลการจัดเก็บให้สาธารณชนทราบจากกรมสรรพากรทาง internet : www.rd.go.th ซึ่งจะรายงานข้อมูลผลจัดเก็บทุกประเภทภาษีทุกพื้นที่ตั้งแต่ปีภาษี 2542-2551 โดยจะเก็บข้อมูลบนระบบเครือข่ายย้อนหลังเป็นระยะเวลา 10 ปี

2.2.2 รายงานผลจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 12 รายงานข้อมูลผลจัดเก็บทุกประเภทภาษีในเขตท้องที่ 8 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยการประมวลผลและรายงานข้อมูลผลจัดเก็บตั้งแต่ปี 2545-2551 สำนักงานสรรพากรภาค 12 เป็นที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยละเอียดของผู้เสียภาษีแต่ละรายแต่ละกิจการ เช่น ชื่อ ที่อยู่ ประเภทเงินได้ จำนวนเงิน ได้ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

2.2.3 รายงานผลจัดเก็บภาษีอากรจากสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา รายงานผลจัดเก็บภาษีอากรทุกประเภทภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา โดยแบ่งเป็น 2 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ คือ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลาสาขา

2.2.4 รายงานภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา เป็นการรายงานภาวะเศรษฐกิจของสำนักงานคลังจังหวัดสงขลา ได้แก่ จำนวนประชากร รายละเอียดของการประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 รวบรวมข้อมูลผลจัดเก็บทางอินเทอร์เน็ตที่กรมสรรพากรจัดเก็บตั้งแต่ปีภาษี 2545 - 2550 เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลแต่ละประเภทภาษี และความเคลื่อนไหวข้อมูลในแต่ละปี

3.2 รวบรวมข้อมูลผลจัดเก็บภาษีทุกประเภทของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลาจากสำนักงานสรรพากรภาค 12 ตั้งแต่ปีภาษี 2545 - 2550 รวบรวมโดยละเอียดผลจัดเก็บปี 2545 โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สรรพากรภาค 12 เป็นข้อมูลจากการยื่นแบบแสดงรายการของจังหวัดสงขลาเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี พ.ศ. 2545 ซึ่งจะด้อยยื่นแบบปกติภายในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2546 โดยการรวบรวมข้อมูลทุกราย นำมาแยกข้อมูลในแต่ละประเภทกิจการเพื่อหาจำนวนรายของผู้มีเงินได้และรายได้เฉลี่ยในแต่ละราย นำมาวิเคราะห์และเลือกศึกษากิจการที่พบประเด็นที่มีการหลีกเลี่ยงภาษีก่อนข้างสูง

3.3 รวบรวมข้อมูลการขายอสังหาริมทรัพย์จากสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลาโดยการขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สรรพากรพื้นที่สงขลา โดยการสุ่มตัวอย่างข้อมูลผู้รับซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าซื้อขายตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป ซึ่งได้จดทะเบียนนิติกรรมในปี พ.ศ. 2545 ณ สำนักงานที่ดินในเขตท้องที่จังหวัดสงขลาจำนวนที่มูลค่าการซื้อขายตั้งแต่ 500,000.-บาทขึ้นไป จำนวน 500 ราย

3.4 รวบรวมข้อมูลการรายงานภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับประชากร ผลิตภัณฑ์มวลรวม การทำธุรกิจการค้า

บทที่ 5

ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผลจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นช่วงที่สภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดขยายตัวอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการรายงานภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาที่ได้รายงานว่าสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลาสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น โดยจัดเก็บได้จำนวน 939.44 ล้านบาทจากจำนวนภาษีที่สรรพากรพื้นที่สงขลาจัดเก็บทั้งสิ้น 3,448.60 ล้านบาท มีผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน 13,240 ราย การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการยื่นแบบแสดงรายการของผู้มีเงินได้ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาต่างๆในเขตท้องที่จังหวัดสงขลา ข้อมูลผลจัดเก็บดังกล่าวถูกส่งไปประมวลผล ณ สำนักงานสรรพากรภาค 12 ได้นำข้อมูลดังกล่าวมาจำแนกเป็นรายประเภทกิจการตามที่กรมสรรพากรกำหนดซึ่งได้กำหนดประเภทกิจการต่างๆ จำนวน 331 กิจการได้แสดงรายละเอียดผลจัดเก็บภาษีปี 2545 จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า บางประเภทกิจการไม่มีผู้มีเงินได้ในจังหวัดสงขลายื่นแบบแสดงเงินได้ ได้แก่ การทำสวนปาล์ม การขายส่งสัตว์น้ำ การให้เช่าอุปกรณ์หรือเครื่องจักร รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5.1

เนื่องจากข้อมูลการมีเงินได้และยื่นแบบแสดงรายการมีจำนวนมากถึง 331 ประเภทกิจการ จึงได้นำมาวิเคราะห์ประเภทกิจการที่เชื่อว่าการหลีกเลี่ยงภาษีจำนวนมาก เพียง 7 ประเภทกิจการเท่านั้น ได้แก่ กิจการการจำหน่ายทองคำ การทำสวนผลไม้ การขายยานยนต์ การขายส่งผักผลไม้ การขายปลีกโดยไม่มีร้าน (ตั้งบูธ แผงลอย หาบเร่ ตลาดสด) การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหากำไร และการขุดกรวดทราย จากการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 5.1 การศึกษาวิเคราะห์ผลการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา ปี 2545

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
1	11190	การเพาะปลูกพืชไร่ และไม้ล้มลุก	730,000	1
2	11199	การเพาะปลูกธัญญาพืช พืชไร่ ไม้ล้มลุก	216,000	3
3	11210	การปลูกผัก	50,000	1
4	11230	การเพาะปลูกพันธุ์พืช และพืชพิเศษ	-	-
5	11299	การทำสวนผัก สวนดอกไม้	3,314,989	13
6	11310	การทำสวนผลไม้	1,152,720	4
7	11401	การทำสวนยางพารา	555,954,467	2,327
8	11402	การทำสวนปาล์ม	-	-
9	11499	การทำสวนไม้ยืนต้น	-	-
10	12202	การเลี้ยงสุกร	2,432,000	3
11	12203	การเลี้ยงสัตว์ปีก	-	-
12	12290	การเลี้ยงสัตว์	2,142,420	3
13	12299	การเลี้ยงสัตว์	2,605,000	8
14	13000	การเพาะปลูกพืชไร่รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์	-	-
15	14020	การให้บริการทางการเกษตรอื่น	526,463	2
16	14030	กิจการบริการเลี้ยงสัตว์เว้นการรักษาสัตว์	-	-
17	15000	การค้าสัตว์ แพะพันธุ์สัตว์	-	-
18	15099	การค้าสัตว์ กิฬาล่าสัตว์และกิจการบริการ	-	-
19	20099	การทำป่าไม้ การตัดไม้ กิจการบริการ	-	-
20	50000	การประมง การเลี้ยงปลา หอย การเพาะพันธุ์/ ฟาร์มสัตว์น้ำ	-	-
21	50010	การประมงน้ำลึก และชายฝั่ง	30,045,304	56
22	50020	การประมงน้ำจืด	160,000	1
23	50030	การเพาะพันธุ์ลูกปลา/ฟาร์ม	640,000	1
24	50040	การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำมีเปลือกแข็ง/ฟาร์ม	10,843,706	22

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
25	50060	การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำเฉพาะอย่าง	620,000	1
26	50099	การประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ	119,765,386	169
27	132099	การทำเหมืองแร่โลหะ	-	-
28	141001	การทำเหมืองหิน	1,570,428	5
29	141004	การขุดกรวดทราย	5,665,843	3
30	142100	การทำเหมืองแร่ที่ใช้ทำเคมีภัณฑ์และปุ๋ย	-	-
31	151110	การผลิตแปรรูปนอมอาหารทำจากเนื้อสัตว์	13,434,026	8
32	151210	การผลิตอาหารจากสัตว์ทะเล	2,840,576.00	5
33	151301	การผลิตอาหารจากผลไม้และผัก	252,000	1
34	151399	การผลิตแปรรูปนอมอาหาร	-	-
35	151402	การกลั่นน้ำมันพืช น้ำมันและไขมันจากสัตว์	1,778,492	2
36	152001	การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากน้ำมันและเนยแข็ง	-	-
37	152002	การผลิตไอศกรีม	539,484	4
38	153101	โรงสีข้าว	59,993,221	75
39	153290	การผลิตแป้งอื่นๆ	-	-
40	153399	การผลิตอาหารสัตว์	1,135,170	2
41	154101	การผลิตขนมปัง	3,788,064	8
42	154102	การผลิตขนมปังกรอบ เค้กและขนมที่ทำจากแป้ง	5,380,385	12
43	154400	ผลิตบะหมี่ก๋วยเตี๋ยว ผลิตภัณฑ์คล้ายคลึง	1,533,100	5
44	154901	การผลิตน้ำแข็ง	4,857,241	5
45	154903	การทำชา และกาแฟ	1,554,640	6
46	154904	การผลิตเครื่องปรุงอาหารประจำโต๊ะ	2,530,619	5
47	154990	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	-	-
48	155402	การผลิตเครื่องคั้นที่ไม่มีแอลกอฮอล์อื่นๆ	10,100,946	10
49	155499	การผลิตเครื่องคั้น	1,789,000	10

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
50	171100	การปั่นเส้นใย การทอผ้า และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	270,000	2
51	181002	การผลิตเสื้อผ้า (ยกเว้นหนังสือพิมพ์)	-	-
52	201000	โรงเลื่อยไม้ และโรงไสไม้	37,361,113	8
53	202200	การผลิตเครื่องไม้ก่อสร้างอาคาร	2,020,388	5
54	202300	การผลิตภาชนะไม้ หวาย และไม้ไผ่	-	-
55	202912	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆจากไม้ และไม้ก๊อก	-	-
56	202910	การทำหีบศพ	700,000	3
57	202999	การผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้	4,757,128	11
58	210990	การผลิตสิ่งของอื่นๆจากกระดาษ	-	-
59	221100	การพิมพ์หนังสือแผ่นพับและสิ่งพิมพ์อื่นๆ	8,297,471	14
60	221201	การทำหนังสือพิมพ์	-	-
61	221300	การจัดทำ และเผยแพร่โดยสื่อบันทึก	-	-
62	221900	การพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นๆ	11,974,109	11
63	221910	การพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นๆทำแบบพิมพ์ ภาพพิมพ์	11,510,480	15
64	221999	การทำสิ่งพิมพ์	10,532,750	19
65	222100	การทำแบบพิมพ์หรือภาพพิมพ์	14,494,710	12
66	222201	การเข้าเล่มหนังสือการตกแต่งหนังสือ	1,245,693	2
67	222202	การทำสำเนาและการเรียบเรียง	4,991,219	17
68	222290	กิจกรรมอื่นที่เกี่ยวกับการพิมพ์	858,000	3
69	232099	การผลิตผลิตภัณฑ์เชื้อเพลิง หรือผลพลอยได้	200,000	1
70	242300	การผลิตภัณฑ์เภสัชกรรม และยารักษาโรค	440,000	2
71	242402	การผลิตน้ำหอม เครื่องสำอาง และเครื่องหอม	120,000	1
72	251101	การผลิตยางนอก และยางใน	-	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
73	251901	การผลิตยางแผ่น และยางก้อน	941,535	2
74	251999	การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง	2,293,900	1
75	252001	การผลิตพลาสติกแผ่น ท่อ และแท่ง	4,613,995	12
76	252002	การผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก	37,625,152	1
77	252090	การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่นๆ	306,126	1
78	252099	การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	1,860,281	2
79	269301	ผลิตอิฐกระเบื้องวัสดุก่อสร้างจากดินเผา	8,836,945	16
80	269390	การผลิตเครื่องปั้นดินเผาอื่นๆ	152,000	1
81	269401	การผลิตปูนซีเมนต์	-	-
82	269500	การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต ซีเมนต์ และวัสดุอื่นๆ	2,520,016	8
83	269501	การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตใช้ในการก่อสร้าง	14,025,201	35
84	269590	ผลิตวัสดุจากคอนกรีต ปูนปลาสเตอร์ ซีเมนต์	360,000	3
85	269600	การตัดแต่งหิน	1,382,321	8
86	272002	การผลิตอลูมิเนียม	-	-
87	272003	การผลิตตะกั่ว สังกะสี และดีบุก	-	-
88	273200	การหล่อโลหะที่มีขนาดเล็ก	-	-
89	281100	การผลิตโครงสร้างที่ทำจากโลหะและผสมโลหะ	-	-
90	289100	การหลอม อัด บด การขุดโลหะและผสมโลหะ	8,179,286	4
91	289299	งานโลหะกรรม	29,351,215	69
92	289300	งานโลหะกรรมเฉพาะอย่าง		
93	289301	การผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือน	1,742,624	6
94	289302	การผลิตเครื่องมือ เครื่องใช้ทั่วไป	2,796,299	5
95	289990	การผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ทำจากโลหะ	12,984,174	14
96	289999	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ วัสดุมีส่วนผสมโลหะ	-	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
97	293000	การผลิตเครื่องใช้ภายในบ้าน	1,155,100	1
98	319000	ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า และเครื่องใช้ในงานไฟฟ้า	-	-
99	321000	ผลิตวาวส์ หลอดอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์	-	-
100	323099	การผลิตวิทยุ โทรทัศน์ อุปกรณ์การสื่อสาร	-	-
101	342000	การผลิตตัวถังรถยนต์ การทำรถพ่วง รถลาก	-	-
102	343099	การผลิตชิ้นส่วน อุปกรณ์ยานยนต์	-	-
103	351100	การต่อเรือ และการซ่อมเรือ	15,471,358	11
104	359100	การผลิตจักรยานยนต์	-	-
105	361001	ผลิตเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งทำด้วยไม้	10,959,379	22
	361003	การผลิตเครื่องเรือนเฉพาะอย่าง	720,000	1
106	361090	การผลิตเครื่องเรือนอื่นๆ	1,419,624	2
107	361099	การผลิตเครื่องเรือน	4,729,226	5
	369103	การผลิตเครื่องประดับ	320,000	1
108	369190	การผลิตเครื่องประดับอื่น	-	-
109	369300	การผลิตเครื่องกีฬา	-	-
110	369400	การผลิตเครื่องเล่นเกมส์ และของเล่น	-	-
111	369902	การผลิตเครื่องสังฆกรรม	6,072,875	4
112	369990	การผลิตสินค้า	1,540,112	1
113	369999	กิจการการผลิต	-	-
114	402000	การผลิตก๊าซ การจำหน่ายก๊าซผ่านท่อ	-	-
115	451000	การรื้อปรับพื้นที่ก่อสร้างและขุดเจาะ	1,469,345	1
116	451099	การปรับพื้นที่ก่อสร้าง	644,227	1
117	452000	การสร้างอาคารทั่วไปและงานวิศวกรรมโยธา	31,786,341	45
118	452099	การรับเหมาก่อสร้าง	16,063,695	37

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
119	453000	การเดินสายไฟ และติดตั้งอุปกรณ์ภายในอาคาร	6,000,087	14
120	453099	การติดตั้งภายในอาคาร	10,532,953	15
121	454000	ผู้รับเหมาก่อสร้างทั่วไป	23,669,145	60
122	454099	การรับจ้างเฉพาะอย่าง	52,247,088	150
123	501000	การขายรถยนต์	730,760	3
124	501001	การขายยานยนต์ และตัวแทนขายรถยนต์	3,024,927	8
125	501090	ตัวแทนขายอุปกรณ์การขนส่งอื่น	8,413,557	8
126	502000	การซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์ ขายอุปกรณ์ประกอบยนต์ อุปกรณ์อะไหล่	214,528,471	512
127	503001	รถยนต์	140,334,554	100
128	503002	การขายยางรถยนต์ และแบตเตอรี่	177,312,678	81
129	503099	การขายอุปกรณ์ และอะไหล่ อุปกรณ์ขนส่ง	3,366,000	12
130	504000	การขาย ซ่อมแซมรถยนต์รวมทั้งอะไหล่	136,171,082	348
131	504099	การซ่อมแซม บำรุงรักษารถยนต์ขนส่ง	8,083,834	27
132	505000	การขายปลีกเชื้อเพลิง สถานีบริการน้ำมัน	96,594,905	131
133	511001	ตัวแทนขายวัตถุดิบทางเกษตร สัตว์มีชีวิต	1,465,619	3
134	511002	ตัวแทนขายเชื้อเพลิง แร่ โลหะและเคมี	4,525,526	9
135	511004	ตัวแทนขายเครื่องจักร เรือและอากาศยาน	965,213	1
136	511005	ตัวแทนขายเครื่องเฟอร์นิเจอร์ เครื่องโลหะ	6,995,002	21
137	511007	ตัวแทนขายอาหาร เครื่องดื่ม และบุหรี	1,032,635	1
138	511008	ตัวแทนขายสินค้า เฉพาะผลิตภัณฑ์	55,481,710,47	130
139	511009	ตัวแทนขายสินค้าเบ็ดเตล็ด	1,921,401	1
140	511099	ตัวแทนขายสินค้า	120,000	1
141	512100	ตัวแทนขายสินคื่นๆ	-	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
142	512101	การขายส่งเมล็ดข้าว และเมล็ดพืช	13,109,810	19
143	512102	การขายส่งดอกไม้ และต้นไม้	8,069,513	22
144	512190	การขายส่งวัตถุดิบเกษตร	166,902,627	48
145	512199	การขายส่งวัตถุดิบ	124,166,493	26
146	512200	การขายส่งผลิตภัณฑ์จากพืช	-	-
147	512201	การขายส่งผลไม้ และผัก	15,667,493	25
148	512202	การขายส่งเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์	5,592,000	2
149	512203	การขายส่งของสด ไข่ น้ำมันและไขมัน	2,168,860	5
150	512204	การขายส่งเบียร์ เหล้าไวน์ และเครื่องดื่ม	78,020,350	10
152	515205	การขายส่งน้ำตาล ซ็อกโกแลต และขนมหวาน	480,000	1
153	512207	การขายส่งกาแฟ ชา โกโก้และเครื่องเทศ	1,748,000	9
154	512208	การขายส่งเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	5,375,302	3
155	512209	การขายส่งสัตว์น้ำ	131,958,030.63	18
156	512290	การขายส่งอาหารอื่น	179,721,399	3
157	512299	การขายส่งสินค้าประเภทอาหาร การขายส่งของ สิ่งถักทั่วไป ผ้า เสื้อผ้า	14,907,810	3
158	513100	รองเท้า เครื่องหนัง	-	-
159	513101	การขายส่งผ้า	4,978,805	15
160	513103	การขายส่งผลิตภัณฑ์รองเท้า	6,282,424	4
161	513104	การขายส่งเสื้อผ้า	32,910,526	90
162	513901	เครื่องเรือน และเครื่องตกแต่งบ้าน	2,015,792	2
163	513902	เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน	1,702,585	2
164	513903	การขายส่ง เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	38,763,428	25
165	513999	การขายส่งสินค้าอุปโภค	10,879,059	4
166	514100	ขายส่งเชื้อเพลิง ยกเว้นน้ำมันเชื้อเพลิง	9,106,175	13

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
167	514200	การขายส่งโลหะ และแร่โลหะ	293,700	1
168	514300	การขายส่งไม้ เครื่องเหล็ก และวัสดุก่อสร้าง		
169	514301	การขายส่งไม้ และวัสดุก่อสร้าง	40,114,806	30
170	514302	การขายส่งเครื่องประปา เครื่องทำความร้อน การขายส่งเคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยาเวชภัณฑ์	33,273,672	40
171	514900	เครื่องสำอาง	8,868,000	8
172	541901	การขายส่งเคมีภัณฑ์	3,351,105	5
173	514902	การขายส่งยา	3,011,642	6
174	514903	การขายส่งน้ำหอม เครื่องสำอาง สบู่	6,876,365	22
175	515000	การขายส่งเครื่องจักร อุปกรณ์	36,330,693	15
176	519001	การขายส่งกระดาษ หนังสือ และเครื่องเขียน	12,717,390	8
177	519002	การขายส่งเครื่องดนตรี และเครื่องกีฬา	336,806	1
178	519005	การขายส่งเครื่องสังฆกรรม	950,845	4
179	519090	การขายส่งสินค้าที่มีได้ระบุไว้ในที่อื่น	17,977,848	20
180	519099	การขายส่งสินค้า	5,710,760	2
181	521000	การขายปลีกในร้านค้าทั่วไป	31,008,147	80
182	521100	การขายปลีกอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ	31,651,263	37
183	521901	ห้างสรรพสินค้า	-	-
184	521902	ซูเปอร์มาร์เก็ต	-	-
185	521999	การขายปลีกสินค้าทั่วไป การขายปลีกอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ	959,002,625	3,412
186	522000	(เฉพาะอย่าง)	8,311,931	5
187	522001	การขายปลีกผลไม้และผัก	50,618,190	122
188	522002	การขายปลีกเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์	266,084,360	193
189	522003	การขายปลีกปลา สัตว์น้ำ	263,813,959	187
190	522004	การขายปลีก ขนมปัง ขนมเค้ก และขนมหวาน	32,458,583	99

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
191	522005	การขายปลีกเครื่องเค็มที่มีแอลกอฮอล์	13,979,324	14
192	522090	การขายปลีกสินค้าบริโภค	58,510,785	70
193	522099	การขายปลีกสินค้าอาหารในร้าน (เฉพาะอย่าง)	7,907,162	17
194	523100	การขายปลีกเวชภัณฑ์เฉพาะอย่าง	450,820	1
195	523101	การขายปลีกยา และเครื่องสำอาง	151,058,489	186
196	523102	การขายปลีกเวชภัณฑ์	18,761,548	36
197	523103	การขายปลีกสิ่งสุขภัณฑ์	6,278,171	4
198	523200	การขายปลีกผ้าเฉพาะอย่าง	4,677,977	9
199	523201	การขายปลีกผ้า	24,551,870	47
200	523202	การขายปลีกเครื่องแต่งกาย	191,001,780	482
201	523203	การขายปลีกรองเท้า และเครื่องหนัง	-	-
202	523300	การขายปลีกเครื่องเรือนที่ทำจากไม้	-	-
203	523301	การขายปลีกเครื่องเรือน	-	-
204	523302	การขายปลีกเครื่องใช้ในครัวเรือนอื่นๆ	-	-
205	523303	การขายปลีกวิทยุ และโทรทัศน์	10,262,728	19
206	523304	การขายปลีกอุปกรณ์ไฟฟ้า และแสงสว่าง	97,156,367	153
207	523400	การขายปลีกวัสดุก่อสร้าง สี และกระจก	453,696,613	277
208	523900	การขายปลีกเครื่องดินเผา ผลิตภัณฑ์จากดิน	-	-
209	523901	การขายปลีกเครื่องดินเผา เครื่องแก้ว	-	-
210	523902	ร้านขายเครื่องเขียน	65,104,628	74
211	523903	ร้านขายผลิตภัณฑ์งานฝีมือคนไทย	3,203,206	10
212	523905	ร้านขายผลิตภัณฑ์กระดาษอื่นๆ	338,900	1
213	523906	ร้านขายจักรเย็บผ้า	2,671,231	2
214	523907	ร้านขายเครื่องเพชรพลอย	19,461,274	8

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
215	523908	ร้านขายทอง และทองรูปพรรณ	170,031,234	164
216	523909	ร้านขายนาฬิกา และแว่นตา	24,442,976	81
217	523910	ร้านขายเครื่องสังฆกรรม	10,514,301	30
218	523911	ร้านขายดอกไม้	2,432,655	14
219	523912	ร้านขายน้ำแข็ง	24,259,429	62
220	523913	ร้านขายหนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์	32,969,234	30
221	523990	ร้านขายปลีกอื่นๆ ที่มีได้ระบุไว้ในที่อื่น	249,156,313	277
222	523999	การขายสินค้าในร้าน (เฉพาะอย่าง)	-	-
223	524000	การขายปลีกของใช้แล้ว หรือของเก่า	75,190,337	48
224	524099	การขายปลีกของเก่า	3,183,169	10
225	525000	การขายปลีกทั่วไป	15,006,905	19
226	525200	การขายปลีกตามแผงลอย และตลาดสด	9,833,038	21
227	525900	การขายปลีกอื่นๆ (โดยไม่มีร้าน)	600,000	4
228	525999	การขายปลีกโดยไม่มีร้าน	1,078,201	3
229	526000	การซ่อมเครื่องมือเครื่องใช้	2,207,695	3
230	526001	การซ่อมจักรยานสามล้อ และสองล้อ	10,996,617	26
231	526002	การซ่อมรองเท้า และผลิตภัณฑ์หนังอื่นๆ	120,000	1
232	526003	การซ่อมเครื่องไฟฟ้าที่ใช้ในบ้าน	59,932,462	165
233	526004	การซ่อมนาฬิกา และเครื่องเพชรพลอย	4,028,140	22
234	526090	การซ่อมแซมกรณีอื่นๆ	35,977,312	62
235	526099	การซ่อมแซมสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้	52,104,623	113
236	551000	การให้บริการที่พัก	34,963,370	59
237	551001	โรงแรม ที่พัก ที่มีบริการขายอาหาร	54,929,965	33
238	551002	โรงแรม ที่พัก ที่ไม่มีบริการขายอาหาร	22,927,835	64

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
239	551090	การให้บริการบ้านพัก	5,807,503	20
240	551099	การให้บริการที่พักแรม	16,990,392	42
241	552000		17,682,774	48
242	552001	ภัตตาคาร	71,513,350	177
243	552002	ไนต์คลับ และบาร์	8,078,347	19
244	552003	สถานที่จำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่ม	299,909,280	842
245	552099	จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	359,038,577	1,167
246	600000	การขนส่ง	-	-
247	602100	การขนส่งทางบก ที่มีตารางเวลา	-	-
	602201	การให้บริการแท็กซี่	180,000	1
248	602202	การให้บริการรถจักรยานยนต์	2,259,842	5
249	602290	การขนส่งผู้โดยสารทางบก	36,356,448	78
250	602300	การขนส่งสินค้าทางรถยนต์	46,635,965	77
251	602399	บริการการขนส่งทางบก	61,104,960	65
252	603000	การขนส่งทางท่อ	-	-
253	612099	บริการการขนส่งทางน้ำ	160,000	1
254	630100	การรับบรรทุกของ (กิจการคาร์โก)	6,404,888	1
255	630301	กิจกรรมสนับสนุนการขนส่งทางบก	-	-
256	630399	กิจกรรมสนับสนุนการขนส่ง	527,701	1
257	630400	กิจกรรมตัวแทนการท่องเที่ยว และนำเที่ยว	3,277,342	10
258	630499	กิจกรรมการท่องเที่ยว และนำเที่ยว	4,838,048	15
259	630500	การให้บริการกิจกรรมพิธีการทางกรมศุลกากร	2,531,720	2
260	630999	ตัวแทนการรับขนส่ง	150,000	1
261	651200	ธนาคารพาณิชย์	-	-
		ดอกเบี้ยส่วนลด,ธรรมเนียมและค่าบริการ		
262	651201	(ธนาคารพาณิชย์)	4,810,685	27

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
		คอกเบี้ย, ส่วนลด, ค่าธรรมเนียม,ค่าบริการ		
263	651301	(สถาบันการเงิน)	2,879,443	13
		ทรัพย์สิน, ค่าตอบแทน, จาการขายของจำนำที่หลุด		
264	651402	เป็นสินทรัพย์	-	-
265	651500	กิจการเยี่ยงธนาคาร	81,120	1
266	651501	คอกเบี้ย, ส่วนลด, ค่าธรรมเนียม และค่าบริการ	-	-
267	659200	การให้สินเชื่่อื่นๆ	477,990	1
268	659900	การประกอบกิจการทางการเงินที่มีได้ระบุไว้ในที่อื่น	8,164,471	20
269	660100	การประกันชีวิต	-	-
270	660300	การประกันภัยอื่นๆ ที่ไม่ใช่การประกันชีวิต	-	-
271	701000	การให้เช่า หรือการให้เช่าช่วงอสังหาริมทรัพย์	6,607,521	62
272	701001	การขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้า	8,673,507	7
273	701002	การขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้า (ไม่จดทะเบียน)	235,000	2
274	701003	การขายอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มุ่งทางการค้า	-	-
275	701004	การให้เช่าทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือเช่าซื้อ	-	-
276	701099	การให้เช่าหรือเช่าซื้ออสังหาริมทรัพย์	454,460,152	1,969
277	711101	บริการให้เช่ายานยนต์	9,150,142	57
278	712200	ให้เช่าอุปกรณ์การก่อสร้าง	1,990,260	2
279	712300	ให้เช่าอุปกรณ์สำนักงานรวมคอมพิวเตอร์	1,817,138	1
280	712900	ให้เช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์	-	-
281	713000	การให้เช่าของใช้ในบ้านที่มีได้ระบุไว้ในที่อื่น	-	-
282	713099	การให้เช่าของใช้ภายในบ้าน	120,000	1
		การให้คำปรึกษา การจัดหา การบำรุงรักษาเกี่ยวกับ		
283	720000	คอมพิวเตอร์	-	-
284	722000	ให้คำปรึกษาและจัดหาซอฟต์แวร์	6,465,477	11
285	725000	บำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องจักรสำนักงาน	1,073,444	3

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
286	729000	กิจกรรมที่เกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์	3,679,843	10
287	729099	กิจกรรมเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์	23,430,596	42
288	731099	การวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์	-	-
289	740000	การให้บริการวิชาชีพอื่นๆ	220,950	2
290	741100	การให้บริการทางกฎหมาย	10,054,539	56
291	741200	การทำและตรวจสอบบัญชี ให้คำปรึกษาด้านภาษี	37,221,221	98
292	741400	บริการให้คำปรึกษาทางธุรกิจ และการจัดการ	6,120,134	4
293	742100	ให้คำปรึกษาทางสถาปัตยกรรม และวิศวกรรม	23,394,252	30
294	742200	บริการตรวจสอบและวิเคราะห์ทางเทคนิค	6,175,272	2
295	743000	บริการโฆษณา	18,121,333	12
296	749200	บริการทำความสะอาดอาคาร และบ้านเรือน	138,000	1
297	749400	ห้องถ่ายรูป รวมถึงการถ่ายภาพเพื่อการค้า	52,430,614	111
298	749900	การบริการอื่น	86,430,614	254
299	749999	การให้บริการทางธุรกิจ	4,042,608	6
300	751300	การส่งเสริมประสิทธิภาพของธุรกิจ	-	-
301	801000	การศึกษาระดับประถม	-	-
302	809099	การจัดการด้านการศึกษา	-	-
303	850000	การตรวจรักษา	2,134,894	9
304	851100	การให้บริการให้การรักษาพยาบาล	371,009	2
305	851200	การตรวจรักษาโรค	118,809,434	277
306	851900	การตรวจสุขภาพอื่นๆ	1,493,366	1
307	852000	การรักษาสัตว์	511,000	2
308	921100	การฉายภาพพยนตร์(คาราโอเกะ)	1,672,836	12
309	921101	การสร้างภาพพยนตร์ การผลิตวีดีโอ	-	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ISIC	ประเภทกิจการ	เงินได้พึง ประเมิน	จำนวน ราย
310	921102	การจำหน่ายภาพพยนตร์ และวีดีโอ	6,594,980	11
311	921199	การผลิต จำหน่ายภาพพยนตร์	9,720,829	14
312	921200	การฉายภาพพยนตร์	2,780,925	3
	921399	การกระจายเสียง หรือการแพร่ภาพ	108,800	1
313	921401	นักประพันธ์และศิลปินอิสระอื่น	2,404,624	14
314	921499	ศิลปกรรมและการอำนวยความสะดวกด้านศิลป์	-	-
	921901	การสดงเฉพาะอย่าง	422,079.45	1
315	921990	บริการบันเทิง	3,675,099	5
316	921999	บริการการบันเทิง	4,204,982	31
317	923300	งานสวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์ และวนอุทยาน	-	-
318	924101	การบริการด้านกีฬา	-	-
319	924102	การบริการสถานกีฬา	-	-
320	924190	บริการบันเทิง และนันทนาการอื่น	3,355,867	11
321	924901	การเล่นการพนัน	140,000	1
322	930000	คืออะไร *	5,006,885	19
323	930100	การบริการซักกรีดเสื้อผ้า และเสื้อขนสัตว์	19,340,915	95
324	930200	ร้านตัดผม และเสริมสวย	102,606,605	605
325	930300	กิจกรรมเกี่ยวกับการทำศพและที่เกี่ยวข้อง	970,200	4
326	930901	บริการอาบ อบ นวด	23,047,487	37
327	930902	ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า	55,584,960	268
328	930903	กิจกรรมเสริมสุขภาพ	120,000	1
329	930990	บริการส่วนบุคคลอื่นๆ	60,172,716	68
330	930999	กิจกรรมบริการ	633,968	3

ที่มา: สรุปจากข้อมูลของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา

1. **กิจการการขายทอง ทองรูปพรรณ** มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการจำนวน 164 ราย รวมยอดขายเป็นจำนวนเงิน 170,031,234 บาท เมื่อนำมาเฉลี่ยรายได้แต่ละร้านพบว่าได้แจ้งยอดขายเพื่อเสียภาษีจำนวน 86,397.91 บาทต่อเดือนเท่านั้น กิจการขายทองในจังหวัดสงขลาเปิดกิจการสัปดาห์ละ 6 วัน หยุดทำการทุกวันอาทิตย์ เมื่อดำเนินยอดขายต่อวันจะได้วันละ 3,322.99 บาท (ราคาทองบาทละ 5,600 บาท) แสดงว่าแต่ละร้านแจ้งยอดขายทองค่าวันละไม่ถึงหนึ่งบาทของน้ำหนักทองคำ

จากการสอบถามผู้ประกอบการบริเวณถนนนิพัทธ์อุทิส 1-3 อำเภอหาดใหญ่รวม 10 ราย พบว่าเหตุผลที่ต้องแจ้งยอดขายต่ำกว่าเป็นจริงเนื่องจาก

- กิจการร้านทองในจังหวัดสงขลาจัดตั้งเป็นชมรมผู้ค้าทองคำ ชมรมจะเป็นผู้กำหนดขนาดของร้านเป็น 3 ขนาด คือขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก
- ตัวแทนชมรมจะเป็นผู้ตกลงกับเจ้าหน้าที่สรรพากรปีละครั้งหรือสองปีต่อครั้ง โดยจะให้ร้านค้าแต่ละขนาดจะต้องแจ้งยอดขายเดือนละเท่าไร สำหรับปี พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ขนาดใหญ่แจ้งยอดขายมากกว่าราคาทอง 1 บาท ขนาดกลางมากกว่าสองสลึงแต่ไม่เกิน 1 บาท ขนาดเล็กไม่เกินสองสลึง

- กิจการจำหน่ายทองคำเกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ขายนอกจากจะต้องเสียภาษีเงินได้แล้วยังต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายแล้วนำส่งให้แก่กรมสรรพากรอีกด้วย หากแจ้งยอดขายที่แท้จริงจะต้องเพิ่มภาระภาษีอีกเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเวลาซื้อทองคำมาจำหน่ายมักจะซื้อทองที่ผู้ขายใช้แล้ว จึงไม่มีภาษีซื้อ เวลาขายจะต้องนำยอดขายคูณด้วยอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่มีภาษีซื้อหัก ตัวอย่างเช่น ถ้ายอดขายทองคำได้หนักวันละ 20 บาท ราคาทองคำบาทละ 5,600 บาท ยอดขายต่อวันเท่ากับ 112,000 บาท เดือนหนึ่งเปิดกิจการ 26 วัน ยอดขายต่อเดือนเท่ากับ 2,912,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องนำส่งร้อยละเจ็ดของยอดขาย เท่ากับต้องเสียภาษีเดือนละ 203,840 บาท (2,912,000X7/100) จึงเป็นภาระภาษีที่ผู้ขายเห็นว่ามากเกินไป

- เกิดการเลียนแบบกัน ผู้ค้าทองคำได้สอบถามผู้ประกอบการกิจในกิจการเดียวกันไปยังท้องที่อื่นๆ ซึ่งได้รวมตัวกัน และตกลงให้แจ้งจำนวนยอดขายและนำส่งภาษีในลักษณะเหมือนกัน ปัจจุบันนี้จึงถือได้ว่าการแจ้งยอดขายและนำส่งภาษีด้วยวิธีการตั้งเป็นชมรมเพื่อเป็นตัวแทนในการเจรจากับเจ้าหน้าที่สรรพากรถือเป็นแนวปฏิบัติของผู้ค้าทองคำทั่วประเทศไปแล้ว โดยปริยาย

- กฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายจากการขายเป็นการเหมาไม่สอดคล้องกับต้นทุนที่เป็นจริง โดยกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ 75 ของยอดขาย หรือมีกำไรร้อยละ 25 จากการสอบถามผู้ค้าทองคำทำให้ทราบว่าหากราคาทองคำคงที่ สามารถมีกำไรจากการขายทองรูปพรรณบาทละ 400-700 บาท เท่านั้น หรือมีกำไรร้อยละ 7.15-12.68 แต่ถ้าขายทองคำแท่งแล้วกำไรจะลดลงเหลือเพียงบาทละ 100-150 บาทเท่านั้น

- รัฐบาลได้แก้ไขกฎหมายเมื่อปี พ.ศ. 2543 โดยให้กิจการขายทองคำคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มจากฐานค่ากำหนดได้แทนการคำนวณจากยอดขาย แต่ต้องแจ้งรายได้เพื่อคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามความเป็นจริง แต่ก็ไม่ได้รับการตอบสนองจากผู้ค้าทองคำแต่อย่างใด จากการสอบถามผู้ประกอบการกิจการ กรณีที่รัฐบาลให้แสดงเงินได้เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเท่าจำนวนที่ขายจริง ผู้ประกอบการค้าทองคำมีความเห็นตรงกันว่าไม่สามารถปฏิบัติตามได้

เนื่องจากการแจ้งยอดขายที่เป็นจริงอาจมีมูลค่าการซื้อขายสูงถึงร้อยละ 20-50 ล้านบาทต่อปี เมื่อหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาแล้วเหลือเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายจำนวน 5-12.50 ล้านบาท จึงต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าขั้นสูงสุดคือร้อยละ 37 ทำให้ไม่สามารถรับภาระภาษีได้ กรณีผู้ประกอบการเลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริง ผู้ประกอบการจะต้องแสดงหลักฐานจากการซื้อ แต่ผู้ประกอบการไม่สามารถแสดงเอกสารหลักฐานค่าใช้จ่ายเพื่อบันทึกบัญชีได้ เพราะสินค้าที่นำมาขายนั้นได้จากการซื้อแลกเปลี่ยนจากลูกค้าจำนวนมาก ขณะที่ลูกค้าขายทองคำกลับคืนให้ร้านค้า ลูกค้าก็ไม่สะดวกที่จะออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ซื้อ ผู้ขายทองจึงไม่มีเอกสารจากการซื้อเพื่อที่บัญชีต้นทุนได้

2. กิจการการทำสวนผลไม้ ผลไม้ที่นิยมปลูกมากในจังหวัดสงขลาได้แก่ การทำสวนลองกอง เงาะ ทุเรียน มะพร้าว ตาลโตนด ส้มโชกุน จากการวิเคราะห์การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาพบว่า มีผู้ยื่นแบบแสดงเงินได้เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจำนวน 6 ราย ขายผลไม้ไม่ เป็นจำนวนเงิน 1,392,320 บาท รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเป็นจำนวน 232,053 บาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการรายงานภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาซึ่งได้รายงานการปลูกพืชสวนต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

- สวนลองกอง 12,961 ไร่ ผลผลิตปีละ 8,257,065 ตัน มูลค่า 282,824,512 บาท
- ตาลโตนด 118,500 ไร่
- ทุเรียน เนื้อที่ปลูก 13,947 ไร่ ผลผลิตปีละ 13,455.45 ตัน มูลค่า 181,244,911 บาท
- เงาะ เนื้อที่ปลูก 4,496 ไร่ ผลผลิตปีละ 3,552.10 ตัน มูลค่า 23,088,650 บาท
- มะพร้าว เนื้อที่เพาะปลูก 26,567 ไร่ ผลผลิตปีละ 21,204.62 ตัน มูลค่า 31,800,930 บาท

จากการศึกษาผลผลิตของสวนผลไม้พบว่า เกษตรกรที่มีรายได้หลักจากการประกอบอาชีพทำสวนผลไม้เป็นหลักแบ่งตามพื้นที่ปลูกดังนี้ เงาะ ลองกอง ทุเรียน ส้มโชกุน ปลูกในท้องที่อำเภอนาทวี อำเภอนาทอง อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอจะนะ มะพร้าวปลูกทุกอำเภอ ตาลโตนดปลูกที่อำเภอสิงหนคร อำเภอระโนด อำเภอสทิงพระ

ในฤดูผลผลิตของลองกอง เงาะ ทุเรียน ช่วงเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคมของทุกปีจะมีรถยนต์บรรทุกจากต่างจังหวัดมารับซื้อผลผลิตที่ตลาดกลางการเกษตรที่อำเภอหาดใหญ่จำนวนมาก และมีบ่อยครั้งที่เกิดภาวะสินค้าล้นตลาดเนื่องจากระบายผลผลิตออกไม่ทัน สวนมะพร้าวเกษตรกร

ปลูกเป็นอาชีพหลักอยู่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภोजะนะ อำเภอมือง อำเภอเทพา อำเภอสตึงพระ ผลผลิตโดยมากจะจำหน่ายเป็นมะพร้าวอ่อน น้ำหอมหวาน อุปสงค์ของสินค้าคือผู้บริโภคนในท้องที่สี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ใช้เพื่อบริโภคและเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหาร) และสำหรับจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ สวนตาลโดนคที่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพหลักมี 3 อำเภอ ได้แก่อำเภอสิงหนคร อำเภอสตึงพระ และอำเภอระโนด ผลผลิตของน้ำตาลโดนคมีลักษณะเป็นน้ำตาลสด ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาลปี๊บ และการผลิตน้ำส้มเพื่อปรุงอาหาร

จากการสอบถามชาวสวนจำนวน 8 รายเป็นชาวสวนลองกอง สวนเงาะ และสวนทุเรียนที่นิคมพัฒนาตนเองอำเภอนาทวี ซึ่งทางราชการได้แบ่งที่ดินยกให้สำหรับเป็นที่ทำกินให้ครอบครัวละ 15-30 ไร่ และสอบถามชาวสวนใกล้เคียง ได้รับทราบว่าได้ผลผลิตก่อนหักค่าใช้จ่ายแต่ละปีรายละเอียดประมาณ 100,000 ถึง 500,000 บาท และเมื่อสอบถามถึงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา บางรายตอบว่า สินค้าเกษตรได้รับยกเว้นภาษีอากร บางรายตอบว่า เจ้าหน้าที่ไม่ได้ส่งแบบฟอร์มเพื่อให้เสียภาษี และได้สอบถามเกษตรกรโดยทั่วไปในละแวกใกล้เคียงได้รับคำตอบว่า สินค้าเกษตรได้รับการยกเว้นภาษี เจ้าหน้าที่สรรพากรไม่มาสำรวจและจัดเก็บ และชาวสวนโดยทั่วไปไม่มีใครเสียภาษีกัน แต่เมื่อสอบถามสรรพากรอำเภอนาทวีได้รับผิดชอบการจัดเก็บภาษีในท้องที่ที่ได้รับข้อมูลว่าไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของผู้มีเงินได้ ไม่ได้รับความร่วมมือในการเสียภาษีอากร และไม่มีความการใดๆ สำหรับลงโทษผู้หลีกเลี่ยงภาษีอากร เพียงแต่ประชาสัมพันธ์เมื่อใกล้ถึงวันกำหนดวันยื่นแบบเสียภาษีเท่านั้น

3. กิจการการขายยานยนต์ การขายรถยนต์ที่ขายในนามบุคคลธรรมดา เฉพาะรถยนต์ใช้แล้วเท่านั้น (รถยนต์มือสอง) ส่วนรถยนต์ใหม่จะขายในนามนิติบุคคล วิเคราะห์จากข้อมูลการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาพบว่าผู้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้จำนวน 8 ราย แจ้งยอดขายรถยนต์รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 3,024,927 บาท รายได้เฉลี่ยรายละ 378,116 บาทต่อปี

จากการสอบถามข้อมูลผู้ประกอบการที่มาขออนุญาตประกอบกิจการจำหน่ายรถยนต์มือสองต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา (อบจ.) ได้รับแจ้งว่าได้ออกทะเบียนการค้าไปแล้ว 53 ราย และเชื่อว่ามีผู้ประกอบการประกอบกิจการโดยไม่มีใบทะเบียนการค้าอีกจำนวนหนึ่ง และจากการสอบถามข้อมูลผู้จำหน่ายรถยนต์ในเขตอำเภอเมืองสงขลา 5 ราย อำเภอหาดใหญ่ 5 รายและอำเภोजะนะ 3 ราย ผู้ประกอบการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการดังนี้

- กรณีรับซื้อรถยนต์จากบุคคลทั่วไป จะซื้อรถยนต์มาโดยไม่ได้โอนเป็นของผู้ซื้อ แต่กระทำในลักษณะเป็นการโอนลอย กล่าวคือ ให้ผู้ขายรถยนต์ลงลายมือชื่อในใบโอนรถยนต์ในช่องผู้ขายเพียงช่องเดียว ส่วนช่องผู้ซื้อจะเว้นไว้ เมื่อซื้อรถยนต์แล้วก็จะจอดไว้ในคันท์เพื่อเสนอขายต่อไป เมื่อมีลูกค้าตกลงจะซื้อรถยนต์คันดังกล่าวก็จะให้ลูกค้าลงลายมือชื่อเป็นผู้ซื้อแล้วไปจด

ทะเบียนโอนที่สำนักงานขนส่งต่อไป การทำนิติกรรมการซื้อขายรถยนต์ถือว่าเสร็จสิ้นสมบูรณ์ โดยที่ผู้ประกอบการไม่มีชื่อเป็นผู้ซื้อ-ผู้ขายอยู่ในสารบบของสำนักงานขนส่งแต่อย่างใด

- กรณีซื้อรถยนต์จากการประมูล โดยมากจะมีเงื่อนไขที่จะต้องโอนเป็นของผู้ซื้อภายในเวลาที่จำกัด (ปกติจะกำหนดภายใน 15 วัน) ผู้ซื้อจะใช้บุคคลอื่นหลายๆ คนที่ไว้ใจได้มาเป็นผู้ซื้อแทน แล้วจะลงลายมือชื่อในช่องผู้ขายในใบโอนรถยนต์ โดยจะเก็บไว้รอลูกค้ามาซื้อต่อไป เมื่อมีลูกค้าตกลงซื้อรถยนต์ก็จะทำการโอนรถยนต์โดยไม่ปรากฏชื่อผู้ประกอบการเป็นผู้ขายรถยนต์เช่นเดียวกัน ผู้ประกอบการกล่าวว่าเป็นต้องกระทำธุรกรรมในลักษณะดังกล่าวเพื่อเป็นการปลดภาระภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งจะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละเจ็ดของยอดขาย ผู้ประกอบการยังได้กล่าวอีกว่ากำไรขั้นต้นจากการขายรถยนต์แต่ละคันประมาณ 20,000-30,000 บาท ต่อคัน จากต้นทุนจำนวน 300,000 - 500,000 บาท หากต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มก็จะมีภาระภาษีเพิ่มอีกจำนวน 2,100 -3,500 บาท และภาษีเงินได้อีกคันละไม่น้อยกว่า 1,500 -2500 บาท กรณีที่ขายขาดทุนก็ยังคงต้องเสียภาษีอีกเช่นเดียวกัน

- กรณีที่ผู้ประกอบการรับฝากขาย จากการสอบถามรถยนต์ที่นำมาจอดเพื่อขายพบว่ารถยนต์ส่วนหนึ่งเป็นการรับฝากขาย เนื่องจากรถยนต์บางยี่ห้อที่มีราคาสูงผู้ประกอบการไม่กล้าลงทุน หรือรถคละรุ่นไม่เป็นที่ต้องการของตลาดมากนัก หรือผู้ประกอบการมีทุนจำกัด เมื่อขายรถยนต์จากการรับฝากแล้วผู้ขายจะหักค่านายหน้าประมาณคันละ 5,000 - 8,000 บาท ค่านายหน้าจากการฝากขายนั้นถือเป็นรายได้หลักของผู้ประกอบการอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังช่วยขายรถยนต์ของผู้ประกอบการรายอื่นๆ เพื่อเรียกเก็บค่านายหน้าอีกด้วย

- จากการสอบถามจำนวนคันที่ขายได้ในแต่ละเดือน ได้รับทราบว่า กรณีขายรถยนต์จากการซื้อมา ขายได้เดือนละ 4-10 คัน สำหรับอำเภอหาดใหญ่และอำเภอเมืองสงขลา ส่วนอำเภอจะนะขายได้เดือนละ 2-6 คัน

- สอบถามการเสียภาษีอากรจากผู้ประกอบการจำนวน 13 ราย ทราบว่ามีเพียง 4 รายเท่านั้นที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และแต่ละรายได้แจ้งยอดขายต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (1,800,000 บาท)

4. กิจการการขายส่งผักผลไม้ ผักและผลไม้เป็นอาหารหลักที่จำเป็นต่อการบริโภคในชีวิตประจำวัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลการขึ้นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาพบว่าผู้ยื่นแบบแสดงรายการจำนวน 25 ราย แจ้งยอดขายเป็นเงิน 15,667,193 บาท เฉลี่ยยอดขายรายละ 626,688 บาทต่อปี ตลาดขายส่งผักและผลไม้ที่หาดใหญ่ เป็นตลาดใหญ่เป็นอันดับสองของภาคใต้ ตั้งอยู่บริเวณถนนรัถการในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จากการสอบถามเจ้าของกิจการที่กำลังขนถ่ายสินค้าจากรถบรรทุกจำนวน 9 รายได้รับทราบว่ารับซื้อผลไม้ตามฤดูกาล ส่วนผักสดจะซื้อขายตลอดทั้งปี

การซื้อผลไม้โดยมากรับซื้อจากภาคตะวันออกและภาคเหนือ จากภาคตะวันออก ได้แก่เงาะ ทุเรียน สละ และผลไม้อื่นๆ จากภาคเหนือ ได้แก่ ส้ม ลิ้นจี่ ลำไย ขณะเดียวกันเมื่อถึงฤดูผลผลิตผลไม้ทางภาคใต้ออกมา ได้แก่ลองกอง เงาะ ทุเรียน มังคุด ส้มโชกุน ก็จะรับซื้อผลไม้นี้ดังกล่าวส่งขายไปยังภาคอื่นๆ ปีหนึ่งๆ จะซื้อผลไม้ 6-10 เดือน

จากการสอบถามเกี่ยวกับการเสียหายอากรเฉพาะผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสงขลาจำนวน 9 ราย มีจำนวน 1 รายที่เสียหายโดยตลอด จำนวน 5 รายไม่เคยเสียหาย และจำนวน 3 ราย เสียหายไม่ตลอด จากการสอบถามว่า “ทราบหรือไม่ว่าการมีรายได้ออกมาจากการขายผักผลไม้จะต้องเสียหาย” ได้รับคำตอบว่า “ทราบ แต่ผู้ขายส่วนใหญ่ไม่เสียหาย”

5. กิจกรรมการขายปลีกโดยไม่มีร้าน ได้แก่ หาบเร่แผงลอย การขายตามตลาดนัด ตลาดสด รถเร่ การขายปลีกตามแผงลอยหรือตลาดสด หรือขายโดยไม่มีร้าน ธุรกิจนี้ในลักษณะดังกล่าวมีมูลค่าการซื้อขายในแต่ละวันสูงมาก สินค้าที่นำมาจำหน่ายได้แก่ เครื่องมือเครื่องใช้ทุกชนิด สินค้าเบ็ดเตล็ด อาหารสดอาหารแห้ง อาหารสัตว์ เคมีภัณฑ์ต่างๆ ตลาดในเขตชุมชนหนาแน่นจะเปิดขายทุกวัน แต่ตลาดตามหมู่บ้านจะเปิดขายสัปดาห์ละ 1-2 วัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้มีเงินจากการขายปลีกในลักษณะดังกล่าวพบว่ายี่สิบแบบ แสดงรายการจำนวน 28 ราย แสดงเงินได้จำนวน 11,511,235 บาท รายได้เฉลี่ยต่อรายจำนวน 411,115.53 บาทต่อปี จากการสอบถามผู้ซื้อผู้ขายในตลาดสดในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ตลาดสดเทศบาลตำบลจะนะ และตลาดขายปลีกที่เกาะยออำเภอเมืองจังหวัดสงขลา ซึ่งมีลักษณะเป็นแผงลอย ได้รับคำตอบว่า

- ไม่เสียหายเพราะไม่มีเวลาไปเสีย
- ไม่มีเจ้าหน้าที่มาเก็บ
- ไม่มีเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบ
- ไม่เสียหายมานานแล้วไม่มีอะไรเกิดขึ้น
- เข้าใจว่าแผงลอยหรือกิจการขนาดเล็กได้รับยกเว้นภาษี
- คนส่วนใหญ่ในตลาดเขาไม่เสียหายกัน
- ไม่เสียหายเพราะทำให้นักการเมืองทุจริต
- ไม่เสียหายเพราะรัฐบาลไม่ค่อยดูแลประชาชน

6. กิจกรรมการขายอสังหาริมทรัพย์ เป็นกิจการที่จะต้องลงทุนสูงตั้งแต่การวิเคราะห์ตลาด การหาทำเลที่จะสร้างอาคาร การออกแบบ การก่อสร้างและการขายโดยมากจะกระทำนามนิติบุคคล เพราะจะต้องระดมทุนจำนวนมาก จากการวิเคราะห์ข้อมูลการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ประกอบกิจการในนามบุคคลธรรมดาพบว่า มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการ 7 ราย แจ้งยอดขายจำนวน 8,673,507 บาท เฉลี่ยรายได้ต่อราย 1,239,072 บาทต่อปี แต่จากการตรวจสอบเอกสารหนังสือสัญญาซื้อขาย

อสังหาริมทรัพย์ที่สำนักงานที่ดินส่งให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลาเพื่อเป็นหลักฐานในการบริหารจัดการเก็บภาษี และจากการสอบถามนักวิชาการสรรพากร กลุ่มงานสืบสวนประมวลหลักฐาน สำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา ปรากฏข้อเท็จจริงดังนี้

- ผู้ขายส่วนใหญ่จะขายในนามบุคคลธรรมดา การโฆษณาสินค้าอาจกระทำในนามนิติบุคคลเพื่อประโยชน์ด้านการตลาด แต่บริษัทจะใช้พนักงานเป็นผู้ซื้อที่ดินและขออนุญาตปลูกสร้างในนามพนักงาน แล้วจะทำหนังสือมอบอำนาจเพื่อขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไว้ล่วงหน้า เมื่อมีลูกค้ามาซื้อก็จะใช้หนังสือมอบอำนาจดังกล่าวไปจดทะเบียนโอนที่สำนักงานที่ดิน พนักงานคนหนึ่งๆ จะใช้ชื่อในกรรมสิทธิ์ที่ดินไม่เกิน 4 แปลง เจ้าหน้าที่สรรพากรได้แจ้งให้ทราบว่าถ้าขายที่ดินมากกว่า 4 แปลงต่อปี น่าจะถือได้ว่ามีเจตนามุ่งค้าหากำไร ผู้ขายนอกจากต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะค่าธรรมเนียมภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายในวันโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแล้ว ยังต้องยื่นแบบแสดงเงินได้บุคคลธรรมดาอีกด้วย ฉะนั้นผู้ค้าอสังหาริมทรัพย์มักจะกระจายรายชื่อผู้ขายเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยวิธีการดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีผู้ยื่นแบบเสียภาษีบุคคลธรรมดาจากการขายอสังหาริมทรัพย์น้อยกว่าความเป็นจริง

- จากการสอบถามเจ้าของหมู่บ้านซึ่งถือว่าเป็นผู้ค้ารายใหญ่สร้างอาคารในสถานที่เดียวกันจำนวนมาก อยู่ระหว่างถนนควนคลัง-สนามบินหาดใหญ่ จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้รับทราบว่าคนหนึ่งๆ จะสร้างบ้านในบริเวณเดียวกันติดต่อกันไม่เกิน 9 หลังโดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นผู้จัดสรร หากมีความประสงค์จะสร้างเกิน 9 หลังขึ้นไปจะต้องขออนุญาตต่อทางราชการ ซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยากและล่าช้ามาก ผู้ประกอบการจึงมักจะใช้ชื่อหลายคนมาเป็นผู้ซื้อที่ดินเพื่อสร้างหมู่บ้านจัดสรร การกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งจัดเก็บในอัตราก้าวหน้า เมื่อกระจายให้ผู้มีเงินได้มีจำนวนมากขึ้นทำให้เสียภาษีเงินได้ในอัตราที่ลดลง หรืออาจไม่ต้องเสียภาษีเงินได้กรณีแจ้งจำนวนบ้านที่ขายน้อยกว่า 4 หลัง

7. กิจการการขุดทราย จากข้อมูลการเสียภาษีเงินได้มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการ 3 ราย แสดงเงินได้จำนวน 5,665,843 บาท รายได้เฉลี่ยรายละ 1,888,614 บาทต่อปี จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการขุดทรายที่อยู่ในระบบภาษีทั้ง 3 ราย พบว่าสาเหตุที่ตนเองและผู้ประกอบการอีก 2 รายต้องเสียภาษีเนื่องจากได้ขายให้กับส่วนราชการ จึงถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายซึ่งเป็นหลักฐานการมีเงินได้ จึงถูกติดตามให้ไปเสียภาษีเงินได้ในภายหลัง ส่วนผู้ประกอบการอื่นๆ อีกเกือบยี่สิบรายไม่ต้องเสียภาษี ได้สอบถามข้อมูลการประกอบการขุดทรายเพิ่มเติมได้รับข้อมูลดังนี้

- การขุดทรายจะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงอุตสาหกรรมจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กรมป่าไม้ และอีกหลายหน่วยงานอาจใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวติดตามจัดเก็บภาษีได้

- แหล่งผลิตหรือบ่อทรายอยู่ห่างไกลกับชุมชน โดยมากจะขุดทรายริมคลอง เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบได้ยาก

- การขูดทรายโดยมากจะกระทำในนามบุคคลธรรมดา
- อุปสงค์ของสินค้ามีจำนวนมากใช้เป็นวัสดุหลักในการก่อสร้างถนน อาคาร ผลิตภัณฑ์

จากซีเมนต์ ใช้ลมที่ปรับที่ บางรายได้ทำสัญญาขายระยะยาวกับผู้ผลิตคอนกรีตสำเร็จรูป

นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการซื้ออสังหาริมทรัพย์ (เป็นบ้านพร้อมที่ดิน) ที่ได้จดทะเบียนโอนสิทธิ์การถือครองอสังหาริมทรัพย์ในเขตท้องที่จังหวัดสงขลา โดยเลือกเฉพาะข้อมูลผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป (ไม่นับผู้ที่ให้หรือรับมรดก) จำนวน 500 ราย วิเคราะห์เพื่อเป็นการสนับสนุนเหตุผลของการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้อีกส่วนหนึ่ง สาเหตุที่เลือกศึกษาข้อมูลผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์เพราะเชื่อว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการจัดการรายได้ในระดับหนึ่ง ไม่ว่าจะสะสมเงินได้ในอดีตถึงปัจจุบัน การซื้อดังกล่าวจึงต้องมีรายได้อย่างน้อยที่สุดก็มากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายให้ยื่นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จากการวิเคราะห์โดยนำรายชื่อผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ ตรวจสอบการเสียภาษีบนระบบเครือข่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่าเป็นผู้ที่อยู่ในระบบภาษีอากรหรือเคยมีประวัติการเสียมาก่อนจำนวน 330 ราย จากจำนวน 500 ราย และเป็นผู้ที่ไม่เคยอยู่ในระบบภาษีอากรมีจำนวน 170 ราย หรือร้อยละ 43 ของจำนวนผู้ซื้อทั้งหมด ในจำนวน 170 รายของผู้ที่อยู่นอกระบบภาษีเป็นที่บังชัดเจนว่าในอดีตที่ผ่านมาไม่เคยเสียภาษีมาก่อน ส่วนผู้ที่อยู่ในระบบภาษีจำนวน 330 รายนั้น เป็นผู้ที่เคยเสียภาษีมาก่อน

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของจังหวัดสงขลา โดยมุ่งที่จะศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีและศึกษาสถานการณ์การหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเนื่องจากมีข้อจำกัดในการในการเก็บข้อมูลตัวอย่าง การศึกษานี้เริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลการยื่นแบบแสดงเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2545 วิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา และสอบถามข้อมูลตัวอย่างจากผู้ประกอบการที่มีการหลีกเลี่ยงภาษีในระดับสูงจำนวน 7 กิจการจากประเภทกิจการทั้งสิ้น 330 กิจการ สุ่มตัวอย่างข้อมูลจากผู้ประกอบกิจการจำนวน 55 ราย จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้เสียภาษีจำนวน 19,102 ราย แสดงเงินได้พึงประเมินจำนวน 8,921,118,318 บาท (เฉพาะผู้ยื่นแบบแสดงรายการภายในกำหนดเวลาและไม่รวมถึงเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ประเมินเรียกเก็บภายหลัง) จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน จำนวน 702,500 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานอยู่ในระบบภาษีมีจำนวนไม่เกิน 20,000 คน และอยู่นอกระบบภาษีประมาณ 680,000 คน ปัจจัยที่ทำให้มีการหลีกเลี่ยงภาษีหรือชำระภาษีไม่ถูกต้องสรุปได้ดังนี้

1. **ระเบียบ ข้อกฎหมาย** เกิดจากข้อกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ที่ใช้บังคับเรียกภาษีอากรไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ เป็นอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีของรัฐ และยุ่งยากในการเสียภาษีของผู้มีเงินได้ จากการสอบถามผู้ประกอบการให้ความเห็นว่าไม่มีความรู้เรื่องภาษีอากรเพราะเป็นเรื่องที่เข้าใจยากและพบประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติ ได้แก่

- กำหนดค่าใช้จ่ายไม่สอดคล้องในแต่ละสภาพกิจการ เช่น กิจการจำหน่ายทองรูปพรรณ กฎหมาย (ประมวลรัษฎากร) กำหนดให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 75 ของยอดขาย หรือมีกำไรขั้นต้นร้อยละ 25 จากการศึกษาพบว่าผู้ขายมีกำไรจากการขายทองรูปพรรณบาทละ 400-700 บาท หรือมีกำไรขั้นต้นร้อยละ 7-12 เท่านั้น หากราคาทองสูงขึ้นกำไรจะยิ่งลดลง เพราะโดยมากจะคิดกำไรจากน้ำหนักทองคำในแต่ละบาทมาเป็นเกณฑ์ แต่กฎหมายให้คำนวณภาษีจากราคาขาย

กรณีหักค่าใช้จ่ายจากการขายปลีก เช่น สินค้าเบ็ดเตล็ด สินค้าที่ผู้ขายไม่ได้ผลิตเอง กฎหมายให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 80 กำไรขั้นต้นร้อยละ 20 จากการศึกษาพบว่ากำไรขั้นต้นของสินค้าเบ็ดเตล็ด ได้แก่ ผงซักฟอก น้ำตาลทราย น้ำมันพืช อาหารขบเคี้ยว น้ำปลา มีกำไรขั้นต้นเพียงร้อยละ 5-10 เท่านั้น ผู้มีเงินได้จึงใช้วิธีการแจ้งยอดขายให้ต่ำกว่าเป็นจริงเพื่อลดภาระภาษีในกรณีดังกล่าว

กิจการจำหน่ายรถยนต์ โดยปกติแล้วจะต้องเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย เนื่องจากสินค้านี้ราคาต่อหน่วยค่อนข้างสูง ฐานภาษีจึงเกินกว่า 1,800,000 บาท แต่เนื่องจากกฎหมายจัดช่องทำให้ผู้ประกอบการกระจายฐานภาษีไม่ให้ถึงเกณฑ์ต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่งผลทำให้เงินได้ที่นำไปคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่ำกว่าความเป็นจริง

ปัญหาการกำหนดราคาการขายอสังหาริมทรัพย์ กฎหมายกำหนดราคาขายโดยให้คำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากราคาประเมินของเจ้าพนักงานที่ดิน ส่วนราคาตลาดหรือราคาซื้อขายจริงเป็นจำนวนเท่าไรก็ตาม (มาตรา 49 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร) การกำหนดราคาขายลักษณะดังกล่าวไม่ได้สะท้อนรายได้ที่แท้จริงของผู้มีเงินได้ จากการสอบถามผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อธนาคาร ยู.โอ.บี. สาขาหาดใหญ่ ได้ให้ข้อมูลว่าราคาที่อยู่อาศัยธนาคารจะอ้างอิงบริษัทประเมินกลางทำการประเมินสินทรัพย์เพื่อกำหนดราคาในการปล่อยสินเชื่อหรือการจดทะเบียนนิติกรรม ซึ่งส่วนใหญ่มักใกล้เคียงกับราคาซื้อขายจริง แต่มักจะสูงกว่าราคาประเมินของเจ้าพนักงานที่ดินเกือบเท่าตัวหรือมากกว่านั้น

การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายอสังหาริมทรัพย์ยังพบจุดอ่อนของข้อกฎหมายหลายประเด็น เช่น ถ้าขายในคราวเดียว 2-3 แปลงจะเสียภาษีเฉพาะภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องยื่นแบบเสียภาษีอีก เพราะอาศัยความตามกฎหมายได้ว่าไม่มุ่งค้ากำไร จึงเลือกที่จะไม่รวมคำนวณกับเงินได้ประเภทอื่นๆ ในการยื่นแบบแสดงรายการก็ได้ นอกจากนี้การประเมินราคาสินทรัพย์ของเจ้าพนักงานที่ดินก็พบจุดอ่อนเช่นกัน เพราะลักษณะการประเมินจะใช้วิธีสอบถามผู้ขาย โดยการสอบถามขนาดของสิ่งปลูกสร้าง เช่น ความกว้าง ความยาว จำนวนชั้นของอาคาร แต่มักไม่คำนึงถึงคุณภาพของสิ่งปลูกสร้าง เพราะการใช้วัสดุก่อสร้างต่างกัน คุณภาพและราคาจะแตกต่างกันมาก

บทกำหนดโทษไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีได้ จากการสอบถามผู้มีเงินได้ส่วนใหญ่ตอบว่า ถ้าเจ้าหน้าที่จับได้ว่าไม่ยื่นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะต้องเสียค่าปรับอาญาเพียง 100- 200 บาทเท่านั้น จากอัตราโทษทางกฎหมายกำหนดปรับไม่เกิน 2,000 บาท อายุความตามกฎหมายมีสภาพบังคับเพียง 1 ปีเท่านั้น จากอัตราโทษทางกฎหมายที่กำหนดค่าปรับไม่เกิน 2,000 บาท อายุความ 1 ปี) โดยมากเจ้าหน้าที่จับไม่ได้ จากการที่เจ้าหน้าที่จับผู้หลีกเลี่ยงภาษีได้มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยเทียบกับผู้หลีกเลี่ยงภาษีที่ยังไม่ถูกจับ และเมื่อจับได้แล้ว

เสียค่าปรับในอัตราต่ำ ผู้ประกอบกิจการจึงเลือกที่จะหลีกเลี่ยงภาษีมากกว่าที่จะเสียภาษีถูกต้องเพราะสามารถลดภาระภาษีได้มากกว่า

2. เกิดการเลียนแบบกัน ผู้ประกอบกิจการส่วนใหญ่ไม่บันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของกิจการซึ่งเป็นที่มาของข้อมูลในการกรอกในแบบแสดงรายการภาษี หรือรายที่บันทึกบัญชีก็ไม่เปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงในการเสียภาษี แต่จะใช้วิธีสอบถามผู้อื่นในการกำหนดจำนวนภาษีที่ชำระ บางประเภทกิจการเสียภาษีเท่ากันทั้งที่รายได้แตกต่างกันมาก ผู้ประกอบกิจการบางกลุ่มไม่ยอมเสียภาษีเพราะกิจการลักษณะเดียวกันไม่มีใครเสียภาษี เช่น กลุ่มชาวสวน กลุ่มประมงชายฝั่งทะเล จากการศึกษาในประเด็นดังกล่าวยังพบอีกว่าใครสามารถหลีกเลี่ยงภาษีได้หรือเสียภาษีน้อยที่สุด จะได้รับการยกย่องว่าเป็นคนฉลาดหรือมีเส้น ในทางกลับกันผู้เสียภาษีที่ถูกต้องกลายเป็นคนโง่ของสังคม

3. ขาดความรู้ความเข้าใจ ผู้ประกอบกิจการมักจะคอยให้เจ้าหน้าที่มาสำรวจ แนะนำหรือชักชวนให้เสียภาษีก่อนจึงจะเสียภาษี โดยไม่คำนึงถึงหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย จากการสอบถามผู้ประกอบการกลุ่มที่ไม่เสียภาษีได้รับทราบสาเหตุที่ไม่เสียภาษีเพราะไม่มีเจ้าหน้าที่มาสำรวจ

4. มีทัศนคติไม่ดีต่อรัฐบาล จากการสอบถามเจ้าหน้าที่สำรวจในเขตท้องที่จังหวัดสงขลา 2 ซึ่งจะต้องออกไปสำรวจ แนะนำให้ความรู้ในการเสียภาษีได้กล่าวว่า ประชาชนผู้เสียภาษีมักสะท้อนกลับให้ได้ยินได้ฟังอยู่เสมอ เกี่ยวกับเงินภาษีที่จ่ายไปรัฐบาลใช้จ่ายงบประมาณไม่โปร่งใสมีการทุจริตในโครงการต่างๆ จำนวนมากที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเสียภาษีอากร

ข้อเสนอแนะ

1. โดยการปรับปรุงกฎหมาย

- โดยการปรับปรุงและแก้ไขข้อกฎหมาย ปรับปรุงให้เสียภาษีอากรแก่ผู้ที่ได้รับยกเว้นภาษีอากรเพื่อขยายฐานภาษีในทางราบ ได้แก่ การรับมรดกที่เป็นสังหาริมทรัพย์ ควรกำหนดเพดานขั้นสูง เช่น มูลค่าไม่เกิน 200,000 บาท การประกอบกิจการโรงเรียนราษฎร์ ไม่ให้หมายรวมถึงสถาบันกวดวิชาซึ่งมีจำนวนมากและมีค่าตอบแทนค่อนข้างสูง เนื่องจากสถาบันกวดวิชาแม้จะได้รับอนุญาตให้เป็นการประกอบกิจการโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ แต่รายได้และรายจ่ายขาดการตรวจสอบจากหน่วยงานราชการต่างกับโรงเรียนราษฎร์ที่มีการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ สถาบันกวดวิชาต่างๆ ถือว่าเป็นธุรกิจนอกระบบภาษีอากรประเภทหนึ่งที่มีมูลค่าค่อนข้างมาก การปรับปรุงข้อกฎหมายเพื่อให้เกิดความสะดวกในการให้บริการ เช่น เพิ่มช่องทางการยื่นแบบและชำระภาษีเพิ่มขึ้น โดยคำนึงถึงความสะดวกประหยัดและถูกต้องในการเสีย

ภาษี เช่น สามารถหักภาษีด้วยบัตรเครดิต สามารถชำระภาษีล่วงหน้า ภาษีที่คาดการณ์รายรับในบัญชี ปัจจุบันจะต้องรอให้ถึงกำหนดเวลาก่อนจึงสามารถยื่นแบบเสียภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดาได้

การปรับปรุงค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ เช่น กฎหมายให้หักค่าลดหย่อนส่วนตัวและภรรยาคนละ 30,000 บาทตลอดปีภาษีตั้งแต่ปี 2535 จนถึงปัจจุบันยังไม่มีเปลี่ยนแปลง ควรเพิ่มบทกำหนดโทษ เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวที่จะหลีกเลี่ยงภาษี ที่ผ่านมาผู้หลีกเลี่ยงภาษีอากรได้รับโทษกรณีหลีกเลี่ยงภาษีน้อยมาก ซึ่งเกิดความคุ้มค่าในการ หลีกเลี่ยงภาษีกรณีที่ถูกจับได้ การเพิ่มโทษจะช่วยทำลายค่านิยมที่ผิดๆ ที่มักชื่นชมผู้ที่สามารถ หลีกเลี่ยงภาษีได้และไม่ถูกจับ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่ชัดเจน ใช้ข้อกฎหมายปฏิบัติ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

การขายอสังหาริมทรัพย์ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การ กำหนดราคาขายของเจ้าพนักงานที่ดินควรอิงราคาตลาด หรือการประเมินราคาจากวิศวกรโยธา เนื่องจากเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง กำหนดในข้อกฎหมายให้รัดกุมและง่ายต่อการปฏิบัติ เช่น หาก ซื้อเพื่อขายแล้วถือได้ว่ามีเจตนามุ่งค้าหากำไรจากการค้าอสังหาริมทรัพย์ จะต้องยื่นแบบเสียภาษีเงิน ได้ด้วยทุกกรณี

การกำหนดค่าใช้จ่าย รัฐบาลควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงอัตร่าใช้จ่ายเป็นการเหมาให้ สอดคล้องกับสินค้าแต่ละชนิดและสถานะตลาด เช่น ราคาซื้อราคาขายของน้ำมันเชื้อเพลิงแตกต่างกัน ลิตรละ 30-80 สตางค์จากราคาน้ำมันลิตรละ 25 บาท กำไรขั้นต้นอยู่ระหว่างร้อยละ 1.2-3.2 ราคา ค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.2 จึงควรกำหนดค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 98 ซึ่งปัจจุบันกำหนดร้อยละ 80 กรณีสินค้าเบ็ดเตล็ดกำไรขั้นต้นโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 8 จึงควรกำหนดค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ร้อยละ 92 กิจการขายทองรูปพรรณควรคำนวณภาษีเงิน ได้จากราคากำเหน็จมากกว่าราคาขายเพราะ สะท้อนเงินได้ของผู้ขายได้ดีกว่า เป็นต้น

ความสะดวก ความเข้าใจและความเป็นธรรม เป็นการสร้างความสมัครใจในการเสีย ภาษีเพิ่มขึ้น หลายประเทศประสบความสำเร็จในการเพิ่มผลจัดเก็บภาษีโดยมิได้เพิ่มอัตร่าภาษี แต่ใช้ วิธีกำหนดอัตร่าภาษีที่เหมาะสม

2. โดยการขยายฐานภาษีอากร เนื่องจากสภาพปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรของ รัฐบาลพบว่าฐานภาษีอากรแคบมาก และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า ยังมีผู้อยู่ในระบบภาษีอีก จำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถสนองตอบรายได้แก่รัฐบาล ซึ่งต้องพึ่งพิงภาษีทางอ้อมกว่าร้อยละ 80 การขยายฐานภาษีอากรเป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บให้เป็นรายได้ของรัฐบาลมากขึ้น ซึ่ง สามารถกระทำได้โดยการสำรวจแหล่งภาษีอากรเพื่อให้ผู้อยู่ในระบบภาษีอากร เข้ามาอยู่ในระบบ ภาษีอากร และให้ผู้อยู่ในระบบภาษีอากรอยู่แล้วชำระภาษีอากรได้ถูกต้องครบถ้วนต่อไป การ สำรวจภาษีอากร นอกจากจะเพิ่มจำนวนผู้เสียภาษีเพื่อขยายฐานภาษีอากรแล้ว ยังสามารถ

ประชาสัมพันธ์แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอีกด้วย เป็นการสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีและลดช่องว่างของความขัดแย้งในการเสียภาษีได้อีกระดับหนึ่ง

การประกอบกิจการในบางกิจการไม่ตรงกับเวลาราชการ เช่น กิจการขนส่ง กิจการขายส่ง กิจการบันเทิง การสำรวจแหล่งภาษีอากรอาจมีอุปสรรค ควรเพิ่มค่าตอบแทนในการสำรวจของเจ้าหน้าที่ และควรเร่งสำรวจแหล่งภาษีที่มีความหนาแน่นของธุรกิจก่อนหลังตามลำดับ โดยการเพิ่มอัตราค่าจ้างบุคคลภายนอกเพื่อดึงผู้เสียภาษีนอกระบบเข้ามาอยู่ในระบบให้เร็วที่สุด นอกจากนี้เพื่อสร้างรายได้และให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมืองแล้วยังเป็นการสร้างความเป็นธรรมในการเสียภาษีอีกด้วย หากจะอาศัยเฉพาะเจ้าหน้าที่สรรพากรเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถสำรวจครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบได้ทั้งหมด

การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เสียภาษีอากรมีความจำเป็นในการขยายฐานภาษีไม่น้อย เพราะผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการเสียภาษีอากร การขาดความรู้ความเข้าใจทำให้ผู้เสียภาษีไม่เห็นความสำคัญของการเสียภาษี ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการหลีกเลี่ยงภาษีทั้งโดยเจตนาและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ นอกจากการให้ความรู้ความเข้าใจแล้วการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการบริการที่ดีก็เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยขยายฐานภาษีและรักษาฐานภาษีให้มีความยั่งยืน เช่น บริการด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม นอกจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ การสำรวจและตรวจสอบภาษี เพื่อรักษาฐานภาษีให้มีความมั่นคง ในอันที่จะจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การใช้จ่ายของรัฐบาลก็มีผลกระทบต่อฐานภาษีอีกทางหนึ่ง กล่าวคือ รัฐบาลใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย มีการหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือใช้จ่ายเพื่อตอบสนองชุมชนอย่างแท้จริงให้มีความคุ้มค่า มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ฉะนั้นการขยายฐานภาษีควรกระทำควบคู่กันไปโดยการประชาสัมพันธ์แนะนำวิธีการเสียภาษีให้ถูกต้อง การสำรวจแหล่งภาษีอากรอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการเสียภาษี การตรวจสอบเพื่อป้องกันและลงโทษผู้ที่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี เมื่อได้รับเงินจากการเก็บภาษีแล้วรัฐบาลควรใช้จ่ายให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายและตรวจสอบค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เนื่องจากเงินภาษีคือเงินของประชาชนนั่นเอง

3. นำบทกำหนดโทษมาบังคับใช้ ปัจจุบันผู้กระทำความผิดโดยเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากรส่วนใหญ่ไม่ถูกดำเนินคดี ทำให้เพิ่มแรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงภาษียิ่งขึ้น สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกรหลีกเลี่ยงภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาได้แก่ ระเบียบข้อกฎหมายที่บังคับเรียกเก็บภาษีอากรไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติ เกิดจากการเลียนแบบกัน เมื่อคนส่วนใหญ่เลี่ยงภาษีแล้วสามารถลดภาระภาษีได้ก็จะเพิ่มจำนวนผู้หลีกเลี่ยงภาษีมากขึ้น เกิดจากผู้เสียภาษีไม่สนใจกฎหมายทำให้ไม่เข้าใจในข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ เกิดจากประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

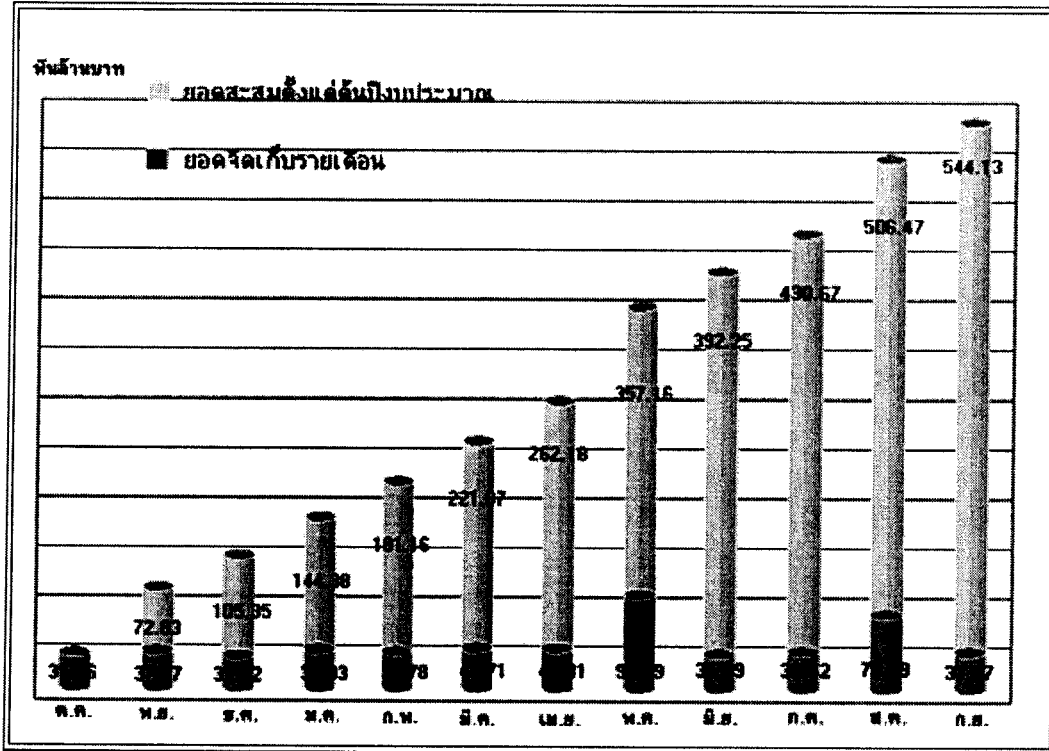
- เกรียงเดช มาจำเนียร (2542) “มาตรการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี” วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์
มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรมสรรพากร (2551) รายงานผลจัดเก็บภาษีปี 2541-2551 <http://www.rd.go.th>
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร (2548) ประมวลรัษฎากร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์
จังหวัดสงขลา (2545) รายงานสภาวะเศรษฐกิจประจำปี กุมภาพันธ์ 2546 คลังจังหวัดสงขลา
[http:// www.songkhla.go.th](http://www.songkhla.go.th)
- ชิษณุาศู ช่างเรียน (2541) “การวิเคราะห์ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ฐาปนีย์ วัชระชัยสมร (2537) “ขนาดเศรษฐกิจใต้ดิน” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ธเนศ กองประเสริฐ (2547) เศรษฐกิจนอกระบบกับการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ งานวิจัย
ธนาคารกรุงเทพ 8 กรกฎาคม 2547
- ไพจิตร โรจนวานิช (2542) คำอธิบายประมวลรัษฎากร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และนวนลน้อย ตริรัตน์ (2546) รายงานสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วันที่ 25 ธันวาคม 2546 แนวคิดเศรษฐกิจนอกระบบการ
บริหารภาครัฐ
- มาลี แสงเทศ (2542) “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิโรจน์ เลหาพันธ์ (2521) การหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา งานวิจัย วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์
- เวทาง พ่วงทรัพย์ และชลธาร วิศรุตวงศ์ (2547) การหลีกเลี่ยงภาษีและธุรกิจนอกระบบใน
ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ภาครัฐ หน่วยที่ 13 หน้า 113-149 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจแห่งชาติ (2547) เศรษฐกิจนอกระบบ ฉบับที่ 1-8 (ธันวาคม
2546- กรกฎาคม 2547)
- Thailand Trends Monitoring Project-TTMP (2002) Underground Economy : Growing in the
Shadow of Globalization ฉบับที่ 17 จัดพิมพ์ที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2546)

ประวัติผู้ศึกษา

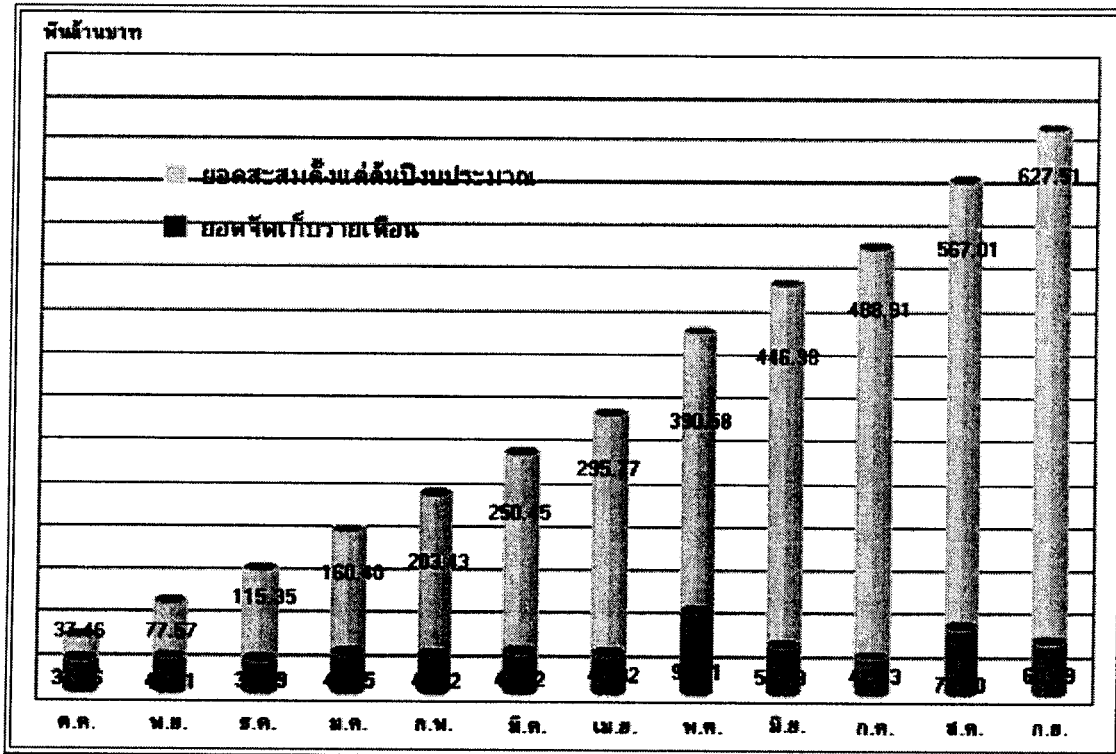
ชื่อ	นายชาคริต คิชฐานนท์
วัน เดือน ปีเกิด	01 มกราคม 2501
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ประวัติการศึกษา	ศ.บ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2529
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเมืองยะลา จังหวัดยะลา
ตำแหน่ง	นักวิชาการสรรพากร ระดับชำนาญการ

ภาคผนวก

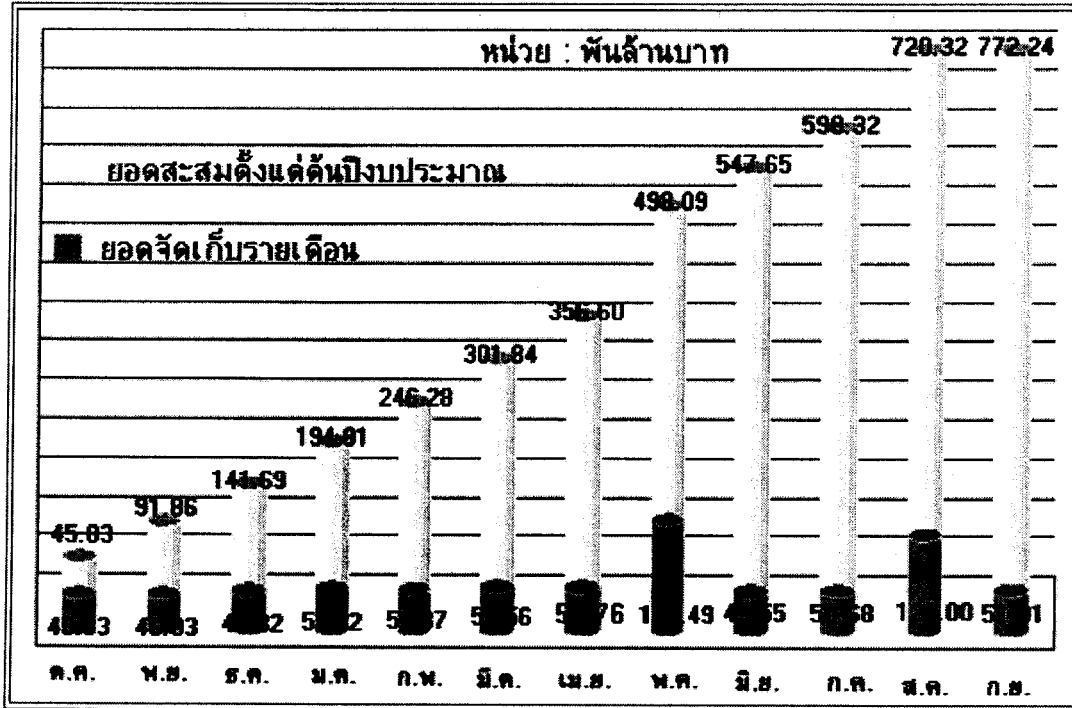
**ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรปีงบประมาณ 2545
(ยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2545)**

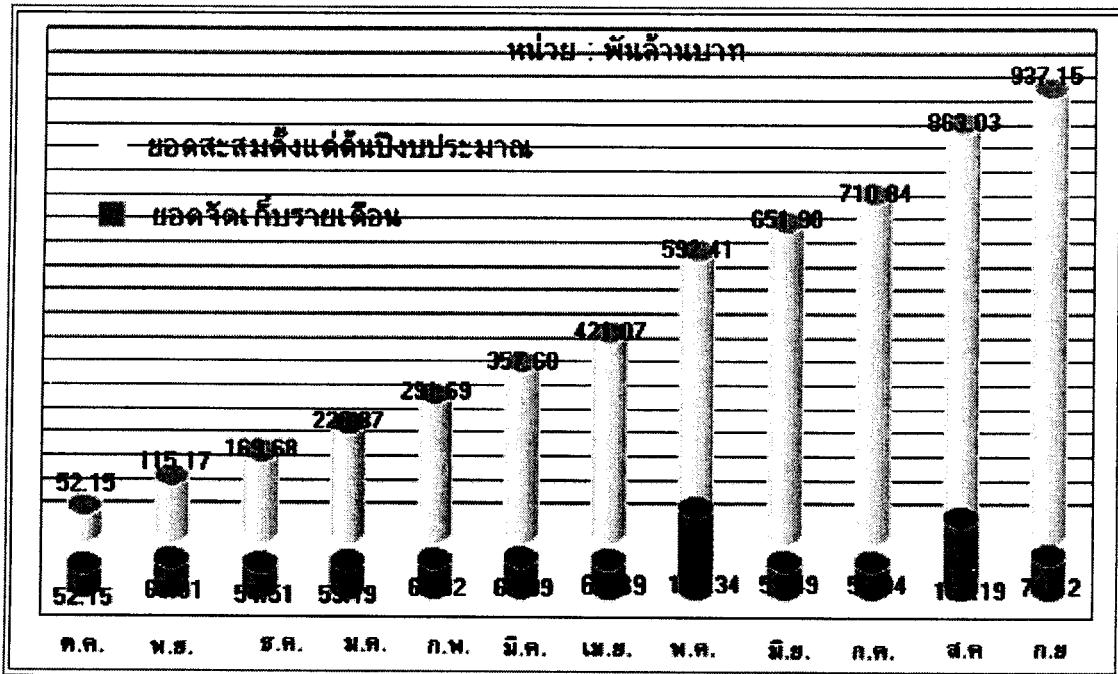
ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรปีงบประมาณ 2546
(ยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2546)

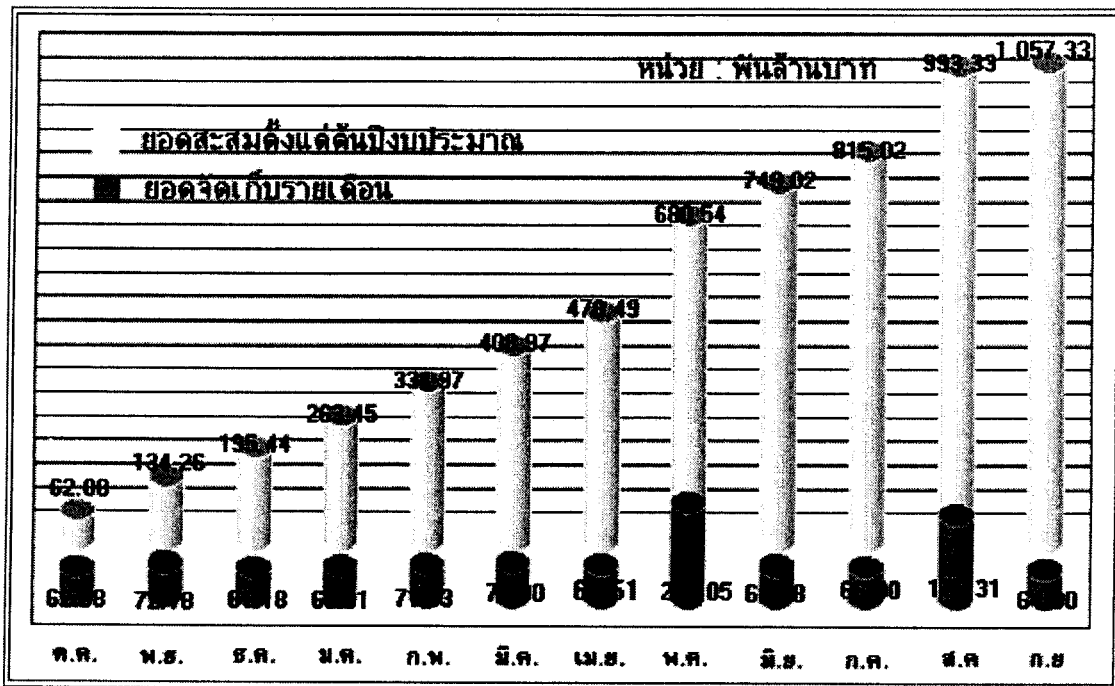
ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรปีงบประมาณ 2547
(ยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2547)

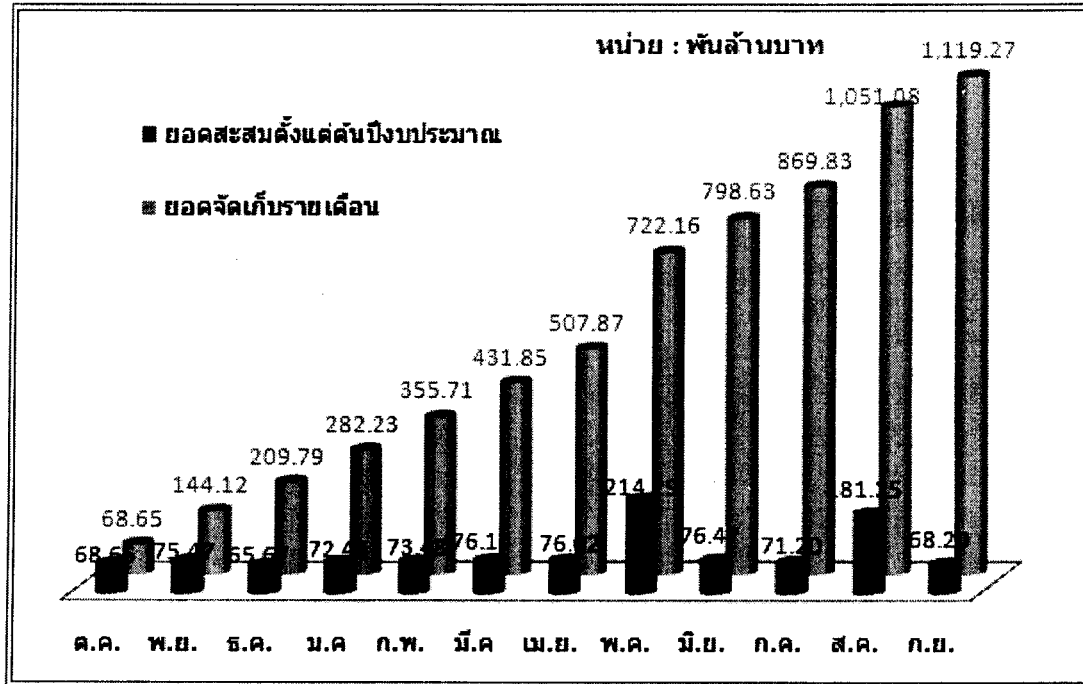
ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรปีงบประมาณ 2548
(ยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2548)

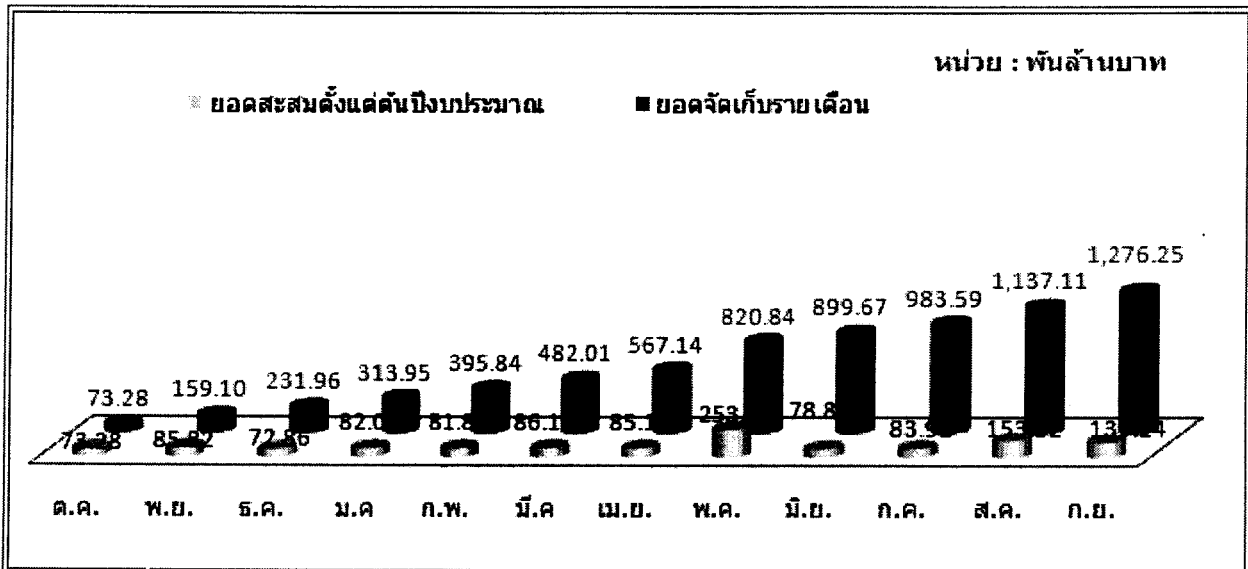
ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรปีงบประมาณ 2549
(ยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2549)

ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรปีงบประมาณ 2550
(ยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2550)

ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรปีงบประมาณ 2551
(ยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2551)

ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร สท.สงขลา 2

ปีงบประมาณ 2541 - 2550

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	520,305	434,937	(16.41)	317,067	(27.10)	364,770	15.05	411,599	12.84	437,558	6.31	464,031	6.05	481,418	3.75	561,697	16.68	673,223	19.86
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	117,788	152,935	29.84	168,099	9.92	172,695	2.73	199,679	15.63	224,153	12.26	325,120	45.04	335,375	3.15	491,333	46.50	531,024	8.08
ภาษีการค้า	0.139	0.411	195.68	0.000	(100.00)	0.307	0.000	0.002	(99.49)	0.123	7,716.74	0.035	(71.64)	0.000	(100.00)	0.000	0.000	0.000	0.000
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	899,889	754,322	(16.18)	844,611	11.97	1,017,027	20.41	1,037,752	2.04	1,304,863	25.74	1,782,608	36.61	2,248,826	26.15	2,620,763	16.54	3,478,069	32.71
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	52,534	37,594	(28.44)	25,093	(33.25)	13,580	(45.88)	12,836	(5.48)	12,827	(0.07)	38,444	199.71	61,005	58.69	59,704	(2.13)	66,355	11.14
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
อากรแสตมป์	17,557	13,882	(20.93)	15,107	8.82	15,602	3.28	20,620	32.16	28,695	39.16	31,588	10.08	29,496	(6.62)	28,151	(4.56)	34,748	23.43
รวมได้เงิน ฯ	1,823	2,474	35.71	1,525	(38.36)	1,446	(5.18)	1,539	6.44	1,487	(3.98)	1,277	(14.16)	1,166	(8.69)	1,729	48.32	1,298	(24.93)

ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร สห.สงขลา (สาขา 2)
ปีงบประมาณ 2550 – 2551

รวมทุกประเภทภาษีอากร	4,784.717	5,046.000	5.46
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	673.223	769.961	14.37
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	531.024	457.457	(13.85)
ภาษีการค้า	0.000	0.014	0.00
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	3,478.069	3,734.327	7.37
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	66.355	47.255	(28.78)
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	0.000	0.000	0.00
อากรแสตมป์	34.748	34.873	0.36
รายได้อื่น ๆ	1.298	2.112	62.75